

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe o lună . 2 "

Nrul de Duminică

Pe un an . 4 Cor.
: Pentru România și :
America . 10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA :
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscrise nu se ina-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Iuliu Maniu.

Di Iuliu Maniu e nepotul lui Simion Bărnuz. Inruderia sufletească ce îl unește cu Simion Bărnuz este deci și mai strânsă prin faptul inruderii de sânge. Acești doi fii ai Sălajului înseamnă pentru noi o continuitate, o tradiție a aceleiași idei, a ideii, a doctrinei naționale în cugetarea noastră politică.

Simion Bărnuz a formulat în discursul său clasic pentru timpuri veșnice doctrina naționalismului. Orice popor după el are dreptul de-a fi liber și de-a-și făuri singur soarta și nici un alt popor nu are dreptul de-a-i impune voința sa și naționalitatea sa.

Di Maniu e continuatorul doctrinei naționale a lui Bărnuz, fără a fi însă imitatorul lui slugarnic. Cine va ceti discursurile sale parlamentare, va vedea că di Maniu aplică în mod independent de Bărnuz ideea aceasta la situațiile și la frământările de astăzi, dezvoltându-o, lărgind-o și cristalizându-o astfel tot mai mult.

Pentru aceea cuvântările dlui Maniu nu sunt simple inspirații momentane, ci formează un întreg organic și coerent.

Ele pleacă toate dintr'un întreg sistem unitar și logic de gândire care este a lui și numai a lui. Orice cuvântare, orice declarație, orice frază a dlui Maniu e pusă în acord armonios cu restul vederilor și declarațiilor sale și toate se prind, se înlanțuiesc și se încheagă într'o vasă și personală concepție filozofică a politicii noastre, a rostului, a legitimității și a scopurilor ei finale. Rezultatele ei finale sunt pe cât de îndrăznețe, pe atât de firești, de juste și neîndurat de logice. Cine se poate ridica la înalțimile ei cele mai înalte și cele din urmă — și cât de puțini sunt azi de-aceștia, chiar și între cei cari ar fi firească să se ridice acolo — va vedea cum nouă și vaste orizonuri să desvălesc înaintea ochilor săi uimiți. Va vedea, câte unul poate cu inima bătând de teamă sfioasă, tot trecutul și viitorul nostru închegându-se într'o singură și neîntreruptă linie de dezvoltare urmărind aceeași țintă finală: desăvârșirea și cristalizarea naționalității noastre supt toate raporturile ei, și ochii lui adânc încântați vor întrezări depărtări amețitor de strălucite.

Iată pentru ce punem un preț deosebit pe declarațiile dlui Maniu, făcute la Vinț. Ce spune di Maniu supra situației noastre? Mai întâiu dânsul accentuează că are convingerea fermă că M. Sa împăratul nu-și va frânge cuvântul, făgăduiala dată în chestia votului universal.

Dacă însă speranța ne va înșela, *nu mă tem* — zice Maniu — *de viitorul ce așteaptă poporul meu, deși neapărat politica noastră va trebui să ajungă la o răspântie.*

Di Maniu e deci optimist și nici nu se poate altfel, căci optimismul lui decurge în mod natural din concepțiile sale. Indivizii

singulari pot greși crede dânsul dar un popor întreg și conducătorii vor avea puterea și cuminența instinctivă de-a găsi calea potrivită spre binele lor.

Pentru dânsul deci, cheia situației e în mâinile M. Sale împăratului, care de sigur își va păzi făgăduiala, dar cheia *viitorului* nostru nu poate fi nici în mâinile lui ci numai într'ale noastre. Dacă reforma electorală făcută de guvern ne va nedreptăți, atunci ea, după di Maniu nu poate fi socotită ca definitivă. Ea va fi punctul de plecare al altor lupte noi și izbânda noastră finală tot nu poate fi pusă la îndoială.

Felicităm cercul Vințului pentru că are norocul de-a fi reprezentat prin un fiu atât de ales al neamului nostru ca di Iuliu Maniu. Dorim ca vințenii să se facă și pe viitor vrednici de iel și dorim ca să fie cât mai multe cercuri românești reprezentate prin astfel de bărbați bogăți în darurile minții și ale inimii.

Moștenitorul nostru de tron la Sinaia. Se anunță: E probabil ca în cursul lunei Octomvrie A. S. I. Arhiducele Francisc Ferdinand, moștenitorul tronului Austro-Ungariei, să viziteze familia regală a României la Sinaia.

Suspendarea consiliului comunal din Blaj. Din Blaj ni-se vestesc următoarele: Tot mai mult constatăm că ultimele acte de volnicie ale autorităților asupra societății pompierilor nu sunt decât începutul unei goane sistematice împotriva românismului din orașelul nostru.

Sâmbăta trecută ne-a venit ca un fulger vestea că întreg consiliul comunal al orașului a fost suspendat de către comitetul administrativ al comitatului.

Cauza adevărată deși nemărturisită a acestui lucru nu-i decât faptul că consiliul comunal se compune în întregime sa din românii și nici un ungar flegat de perciunat n'a putut încă să intre în el.

Tot Blajul este într'o continuă fierbere și agitație pentru aceste volnicii.

Suntem curioși care va fi de data asta pretextul acestei măsuri ilegale și am dori să știm în sfârșit până unde dorește să meargă autoritățile cu persecuțiile lor!

O școală desmaghiarizată. Sâmbăta 15 l. c. comitetul parohial al comunei bisericesti reformate din Neuschoowe (Ujsoové) comună nemțască în Bacica, a hotărât la propunerea membrului Iosef Bolz ca de aici înainte limba de predare a scoalei sale confesionale să fie cea nemțască, iar limba ungurească să se predea numai în măsură minimală cerută de legea lui Apponyi. Preotul și dascălul ca și toți cărturarii școalelor fiind buni patrioți au votat contra, iar toți ceilalți membrii țărani au votat pentru propunere care a fost primită cu mare majoritate.

E primul caz că o școală, și încă nemțască se lapadă de limba ungurească, reprimind pe cea germană și se pare, că viitorul ne rezervă încă multe cazuri de acestea.

Mai iubești de Andrassy poporul care i blând și momit numai de conducătorii lui „ațățători“?

Românii la congresul presei. În ziua de 22 Septemvrie, se va deschide la Berlin, Congresul internațional al presei. Congresul se va ține în sala Reihstagului. România va fi reprezentată la acest congres de di deputat I. Procopiu, directorul ziarului „L'Independance Roumaine“ și președinte al Sindicatului ziariștilor.

Darea de seamă a deputatului Iuliu Maniu în Vinț.

— Dela trimisul nostru special. —

Vințul-de-jos, 23 August.

Darea de seamă a deputatului Iuliu Maniu s'a ridicat azi la rangul unei mari manifestații naționale. Nu numărul cel mare de alegători numai — erau vre-o 2000 de oameni, — dar și faptul că au vorbit afară de di Maniu și alți trei deputați naționali, d-nii Brediceanu, Suciu și Vlad au luat parte și au vorbit, face ca adunarea asta să fie una din cele mai însemnate evenimente politice ale verii pentru noi.

Iată raportul trimisului nostru special asupra acestei impunătoare manifestații politice de ieri:

La orele 12 fără un sfert deputatul Maniu sosește cu trenul accelerat venind din Blaj. La gară îl așteaptă un mare număr de popor. Pe o caleasă trasă de patru cai negri înaintași deputatul pleacă spre orașel.

După trăsura, care mână la pasul cailor, vine un convoiu de vre-o 30 de feciori în șir frumos condus de harnicul flacău I. Limbeanu; apoi un lung cortej de popor pe jos, bărbați, femei și fete îmbrăcate în pitorescul costum românesc din din aceste părți.

Pe tot parcursul dela gară la orașel, deputatul Iuliu Maniu este centrul ovațiilor poporului. Într'un punct al drumului îl așteaptă o cunună de fete fermecătoare în portul lor național și-i întinde minunate buchete de lori.

La sosirea în orașel deputatul e întâmpinat de un strigăt clocotitor de „Să trăiască“.

Părintele Dănilă *Chirilă* (Cârna), salută pe deputat spunând că s'au adunat popor, cărturari prești și învățători pentru că să primească pe alesul lor, solul care va aduce drepturile mult așteptate ale acestui popor.

Di Maniu răspunde că a venit cu bucurie în mijlocul celor mai dulci frați ai săi. Dragostea alegătorilor dovedește, zice, că ideile sale și direcția politică ce reprezintă nu sunt numai ale sale ci și ale alegătorilor.

De aici di Maniu descinde la casa fruntașului proprietar și bun român Ioan Cărăban.

La orele 12 și jum. sosesc alți trei deputați, d-nii *Coriolan Brediceanu, Ioan Suciu și Aurel Vlad*. Sosirea lor stârnește un nou avânt de entuziasm în poporul adunat care abea acuma își dă seama deplin de însemnătatea acestei zile.

Adunarea de popor.

Înainte de adunare, înainte de prânz la orele 9 s'au celebrat slujba Dumnezeiască în amândouă bisericile din Vinț. În biserică ortodoxă a slujit părintele Nic. Man iar în cea unită părintele Ioan C. Șara. Mult popor evlavios în amândouă bisericile,

Într'un parc răcoros s'au adunat tot poporul din Vinț și mult popor din celelalte sate. Cercul Vințului fiind sărac în așa zisa „teligință“ (în to-

cercul nu-i un avocat sau medic român), clasa intelectuală e reprezentată prin preoții și învățătorii, cari, mai ales cei dintâi, au venit foarte numeroși și entuziaști aducând și mult popor de prin satele lor.

Au fost foarte reprezentativi cărturarii din Blaj, Sebeș și Alba-Iulia.

În fuga condeiului am putut observa pe Dr. Dănilă Sabo (Blaj), părintele Dr. Ioan Bălan (Blaj), Dr. Ioan Chirilă cand. de avocat (Blaj), Silviu Maior student (Blaj), Eugen Munteanu student (Blaj), Augustin Coltor otelier (Blaj), Iacob Popa protonotar consistorial (Blaj), Vasile Smighelschi preot (Sâncel), Dr. Moldovan (Sebeșul-săses), dnii *Uveges*, Frățilă și Goia contabili la Sebeșana (Sebeș), Titu L. Albin (Cut), Velțeanu, (Cut), Colbazi (Spring), I. Chirilă preot (Cârna), Nicolae Costea preot (Sibiseni), Ioan Stanca preot (Vârpor), I. Radu preot (Tărtăria), Gheorghe Muntean preot (Oarda-de-jos), Cuteanu preot (Oarda-de-jos), primarul, bun român, al Vințului (Simon Cărăban etc. etc.

La masa principală stă părintele Nicolae Manu, o figură venerabilă prin bătrânețea și simplitatea ei. La stânga acestei mese se află altă masă cu reprezentanții autorităților dl suprefect Sava, român care însă ține să arate prin întreruperile sale făcute oratorilor că „păzește“ legea. În dosul lui un pluton de vre-o 14 jandarmi stau strașă cu sulitele înfipte la armă pentru a împușca sau străpunge un dușman ce nu se vede: instigația valahă.

Pentru spiritul care stăpânește între jandarmi e foarte caracteristic următorul fapt. În cursul discursului unuia dintre deputați un jandarm îi face întreruperi (căci toți jandarmii se cred în drept de-a controla pe oratori) și exclamă furios: *Am să-l pușc de acolo de pe masă ca pe un câine!* (Lelövöm az asztalról mint egy kutyát!) Un sergent îl trage însă de mânecă probabil de năcaz că a făcut prevaricație pe terenul atribuțiilor lui.

La dreapta mesei președințiale, de pe care oratorii vorbesc este masa ziariștilor. Sunt reprezentate ziarurile „Gazeta Transilvaniei“, „Lupta“, „Unirea“ și „Tribuna“.

Părintele Nic. Manu deschide adunarea. Glasul venerabilului păstor de suflete este străbătut de fiorul unei emoțiuni adânci când vorbește de dragostea cercului pentru deputatul cercului.

Biroul se constituie prin aclamațiune astfel: președinte: părintele Nic. Manu, secretar Nic. Branga.

Se exmite o deputațiune compusă din părinții Manu, Șara, Stanca, Munteanu cari invită pe deputați la adunare.

Sosesc după scurt timp în fruntea deputațiunii exmisse deputații Iuliu Maniu, Coriolan Brădiceanu, Ioan Suciu și Aurel Vlad.

Președintele, părintele Manu, propune să se trimeată M. Sale o telegramă de omaj. Telegrama este primită cu nesfârșitele urale ale adunării întregi.

Președintele dă cuvântul dlui Maniu.

Discursul dlui Maniu.

Iubiți alegători, iubiți surori și frați! Cu mare bucurie am venit în mijlocul D-voastră pentru că vă mulțumesc pentru încrederea ce ați pus în mine. Mă bucur că ați venit aici ca să ne înțelegem asupra stării noastre de azi și asupra viitorului nostru. Vă mulțumesc vouă fraților și fraților mei deputați (trăiască) cari au venit aici cinstind prin ființa lor de față adunarea asta.

Fraților! Când omul străbate o cale lungă, îi place să se oprească din vreme în vreme ca să privească înapoi spre a vedea dealurile și văile greutățile și piedecile, prin cari a trecut. Tot așa și nouă cari luptăm pentru binele neamului românesc, ne cade bine să privim, din când în când înapoi pentru a găsi căile și mijloacele cele mai potrivite pentru binele neamului nostru.

Anul trecut v'am spus că aș fi fericit dacă v'aș putea spune la darea mea de seamă vești bune, mângâind dorințele D-voastră. Dar știți bine că numărul nostru în cameră e prea mic decât să venim cu glas de biruință. Azi nu vă putem spune decât că am lucrat pentru binele țării și al neamului românesc. Și acesta nu-i lucru ușor să lucrezi pentru binele neamului românesc, pentru că piedecile ce ni-se pun sunt atât de mari încât puterile noastre sunt prea puține pentru a le birui.

Nu ar fi nimic mai firesc decât ca toți să lucreze în cameră pentru binele țării. Dar numai puțini dintre deputați sunt adevărați reprezentanți ai poporului, iar ceilalți vor să susție cu orice preț domnia de rasă și de clasă în țara noastră.

Cei mai mulți din ei socotesc că poporul românesc este bun numai pentru a plăti dări și de ași da sângele pentru țară, dar nu e vrednic să aibă aceleași drepturi cu ei.

Pentru aceia noi cerem votul universal, egal, comunal și secret. Numai când parlamentul va fi alcătuit în baza votului universal va putea înțelege toate lipsurile și năcazurile poporului. Noi nu cerem pentru poporul românesc drepturi deosebite, dimpotrivă cinstim drepturile fiecărui popor, dar credem că și noi trebuie să fim egali în drepturi ca și în datorii. (Aplauze).

Ce a făcut parlamentul?

Un parlament însă care-i compus în felul celui de azi, nu poate împlini lipsurile țării întregi. Iată parlamentul acesta ce a făcut? Imi permit să vă arăt câteva legi ca să vă încredințați că un parlament care nu-i ales pe temeiul votului universal nu poate lucra pentru binele tuturor.

Cea dintâi lege mai însemnată ce-a făcut parlamentul nostru a fost legea compromisului, adică legea care face întocmirea între cele două țeri ale M. Sale împăratului (Puternice strigăte: *Trăiască Impăratul!*). Legea aceasta s'a adus împotriva voinței și a votului nostru.

Acest parlament care se laudă că nu va da nimic pentru Austria a dat cu două la sută mai mult pentru afacerile comune încât acuma trebuie să plătim cu 9—10 milioane mai mult. Astfel cei cari se băteau totdeauna în piept că vor binele țării, au pus greutăți noi pe ea.

Credeți că un parlament ales în temeiul votului universal ar fi îndrăznit să facă asta? Nu, căci alegătorii l-ar fi tras la socoteală. Deputații de azi ai majorității au rușine să se mai înfățișeze poporului.

Dar iată altă lege păgubitoare poporului: legea vinarsului. Noi toți suntem împotriva beuturii și mai ales împotriva vinarsului care-i otravă. Dar orice am face sunt și azi mulți cari beau vinars. Guvernul nostru a făcut o lege care scumpind vinarsul cu 50 de bănuți la un litru, a făcut ca prețul prunelor să scadă cu o treime față de mai înainte.

Dar fraților, parlamentul acesta a mai făcut și altă lege însemnată. Știți că curajul omului nu atârână numai de puterea brațelor, ci și de sufletul, inima ce are. Așa se întâmplă că un om mic, un pipăruș n'are teamă și se luptă cu unul voinic, fiindcă are mai multă inimă ca el. Tot așa se întâmplă și în parlament că partidele mici adesea având mai mult curaj, mai cu foc izbândeau deasupra celor mari și mulți, vorbind mult și necontent căci erau mai convinși de dreptate.

Guvernul a văzut că deși deputații naționali sunt puțini la număr, totuși sunt oameni cu multă inimă, hotărâți să lupte până la cea din urmă picătură de sânge. (Trăiască!) El și-a dat seama că atunci când se va desbata votul universal, partidul nostru fiind înverșunat va combate legea rea cu strășnicie. Pentru aceea el a schimbat legea astfel încât de aici înainte noi nu vom mai putea vorbi și lupta cât ne place.

Până a nu intra noi românii în parlament nimeni dintre deputații unguri nu s'a gândit să facă asemenea legi, dar după intrarea noastră, cei mai înverșunați dușmani ai ei au votat-o, pentru a ne lua cuvântul.

FOIȚA ZIARULUI »TRIBUNA«.

Gâba pescarului.

De A. Maior.

(Urmare).

Scădatul i-a mai înmuiat, i-a ogoiat pe hoțomanii de băieți, i-a supt rău, le corăie mâțele, ca niște coarde de gurdună. Un priznel mai mitel, cu ochii limpezi, umezi, fânțește lung, sflerit de hemiscală, răpit de lăcomie, — și când pescarul își zmânțește, întinde și lungeste înainte înghițitoarea, că să facă nevăzută bucătura ce se întinde și codește, — atunci bălanul de el fără să vrea, mână o înghițitură seacă în pântecul lipit de coaste.

Moșul îi pricepe chinul hemeselii, îi întinde un călcăiu de săcară frământată de neghină, adică de babă-sa și-i mai opăcește din durere.

— Măi șarpilor! văd că vi foame de nici cu ochii nu mai vedeți bine...

— Foame zău, moșule...

— Păi bine măi tălharilor, io așa știu, că voi aveți și casă și părinți...

— Avem moșule da-i cald... și... ii.

— Dacă nu vă dumiriți de locul-locului... tot atâta-i de mine, vă dau câte-o strujauă... numa să vă spuie moșu una, ca o sută! Știți ce? Voi cu toții aveți gunoi de an, și dacă aveți cu toții, să mereți măi leilor, și tot însul să-mi sape câte-o legătură de conopistirițe...

— Om mere moșule, dacă ni-i spune și nouă povestea aia mândră, ce ai spus-o și lui luân...

Pescarul șiret, pe sub sprâncenele stufoase, incomotale, le ia ochii pe rând spre cetire.

— Tot atâta-i măi pui de șărpi ce sântei voi! v'o spui, numa tot capul de copil, să aducă câte-o legătură de bidigăni de ceea, știți puii moșului de cari, aduceți și râme dacă nu găsiți de altele...

E chiar în nămezi și căldura dogorește de stă să te aprindă, să te doboare de pe picioare. Băeții moleșiți de nădușală se înbiie, se codesc, și li-e cu greu să părăsească drăguța de umbră. O prichiduță oacheșă își înecă capul într'o tufă de salce, iar picioarele înpletcite și le prăjește ca un șarpe, ce-și frige trupul în dogoreala arșiței din dricul verei.

Alții stau buburuz, cu mâinile încopciate, strâng jenunchii strămbați, aduși spre fălcile, ce adeseori se uită descleștate, și viorele par'că nu se mai pot deseantui de rumegătoarea moșului.

— Firea-ți voi pui de hoți să fiți, ia acum nu mai de parte! Ce mai așteptați? De ce nu porniți odată?...

Cătrâneala sforăie în tot trupul, în restimp se înădușă, și fața îi s'aprinde, de e ca un rac.

— Scoli măi Justine!

— Scoală-te tu mai întâiu, c'apoi și io m'oi scula...

— Ba eu nu, făr' dacă ti-i sculă tu...

— Cine-i înainte un blid de plăcinte, cine-i înapoi un blid de mazăroi, — începe moș Gâba, spintecând umbra sălcii cu coada cenușie — gălbuie a pescuțului ce-l ține ridicat în văzduh, gata să-l arunce celui ce ar fimai harnic.

Trei dintre cei mai mărișori, sar, ca înțepați de ceva spini muscălești, gurele se întrec în rugă-

minte, brațele se întind a milă, cerșând pescuțul, ce pare de aur, când mâna scăpată din umbră, și-l petrece în ploaia țintelor de argint.

— Mie moșule, mie mi-se cade, eu am fost cel dintâi...

— Ba zău moșule, așa să trăiesc până mâne de n'am fost eu mai iute haptac*) decât toți.

Par'că o mână nevăzută lipi de inima moșului vorba *haptac*. Din căsulia dărăpănată a creilor un gând răzleț, se smulge, pribeag pribășește înaintea ochilor, șoptind tainic: multe legături de în fedeleș, multe palmi ai pupat tu, cândva, dela streinul de neamț iac'asa din glumă, pentru o singură smintitură, pentru haptac.

Moșul ține seamă de glasul smeritei roabe, a inimii lui, și întinde peștele celui ce se procopise cu un singur cuvânt, ce acum o și luă la raita, nu cumva să-l apuce ceilalți pizmași, ce au petrecut toată întâmplarea cu ochii mâței, când își vede stăpâna strecurând laptele.

Toți au rămas cu buzele drâmboiate, mărând vorbe neînțelese, cu ochii scăldați în lacrimi.

Moșul căută a-i zori, căci altfel din voia lor nu urnesc:

— Hăi ducevă-ți voi în gura morții, să vă duceți, astăzi numai departe, că pe voi nu vă poate împacă nici împăratul cu toți peștii din țara lui...

Pe sub mal cineva răcăie deznădăjduit. Unghiile dela stângul se implântă în coastele de putregai a țărului, când dreptul vrea să sporească c'o treaptă mai în sus, atunci țarina se sfarmă, stângul o ia la fugă, și truda se urmează tot de unde s'a început mai întâi. După mult chin și

*) Dela comanda nemțească: Habacht.

M. Sa și noua lege electorală.

Dar, fraților, când am intrat mai întâi în parlament, am avut mai presus de toate de gând să schimbăm legea electorală nedreaptă de azi. Și este, fraților, nespuse de mare bucuria noastră, că M. Sa împăratul (Puternice strigăte: *Trăiască împăratul!*) are aceleași gânduri ca noi.

Am convingerea și nu mă îndoiesc, că votul universal se va face așa precum cere spiritul timpului. Nu cred, că M. Sa împăratul astăzi să nu aibă aceleași convingeri ca în clipa când a convocat camerele de astăzi, pe cari le-a însărcinat să facă legea votului universal. M. Sa s'ar putut încredința, că în fața domniei de rasă și de clasă de azi, țaria țarilor sale și strălucirea tronului le va putea păstra mergând numai mână în mână cu păturile largi ale popoarelor totdeauna credincioase tronului, dându-le drepturi hotărâtoare în această țară.

Dacă însă speranța mă va înșelă, deși neapărat politica noastră și modul nostru de luptă va trebui să ajungă la o răspântie, nu mi-i frică de viitorul ce așteaptă poporul meu. Vom avea să luptăm și încontra noiei nedreptăți ce ni-s'ar face. Dar sunt sigur că lupta ne va duce la ținta dorită, la înaintarea și libertatea poporului românesc, orice piedeci i-s'ar ridica în cale. Cumințenia neamului nostru și a conducătorilor lui neapărat vor găsi calea potrivii pentru asta.

Noi am profitat de orice prilej pentru a aduce guvernului aminte să-și facă datoria. Dar iel de doi ani și jumătate de când e la putere nu a făcut legea do ită de toți. Pentru ce? Pentru că păturile sociale cari ar veni la cârmă i-ar mătura pe domni de la putere. Cu multă greutate am putut silii pe ministrul Andrássy să ne făgăduiască că la toamnă va prezinta noua lege electorală.

Organizarea partidului.

Am avut greutăți multe cu cârma de azi. Ea vrea să ne refuze și dreptul cel mai dintii al fiecărui popor, dreptul de a-și strânge rândurile de-a se organiza. Poporul românesc, văzând că nu poate înainta altcum a h țărăț înființarea partidului național românesc. Partidul acesta cuprinde pe toți românii din țara noastră și există de 60 de ani lucrând pentru binele neamului nostru (*Trăiască!*)

Dar cârmuirea noastră a hotărât să ne refuze dreptul pe care l-au toți, acela de-a ne organiza partidul. Oratorul arată aici sentința poliției din Arad care a pedepsit pe deputatul Suciu și Pop. (*Strigăte: Rușine!*) Noi am protestat împotriva acestei nelegiuri și vom vedea dacă cârmuirea va merge înainte pe calea asupririi.

Orice ni s'ar face însă, orice piedeci ni-se vor ridica, noi toți avem conștiința că formăm un singur neam care prin origina și prin trecutul său nu poate forma decât un singur partid.

Legea naționalităților.

Nu vă pot spune toate luptele ce am avut. Dar vă spun că noi am luptat necontenit pentru binele neamului și al țării noastre. Dar este mare greutate să lupti în țara noastră, când sunt și azi legi consfințite prin M. Sa pe cari guvernul nu le păzește. Legea asta cere ca să se numească funcționarii din sânul poporului. Dar câți români sunt oare azi în slujbă?

În comitatul nostru sunt 80 la sută români și e un singur subprefect român. Este drept asta? (*Strigăte furtunoase: Nu-i drept.*)

Căutați cât de slab sunt împărțite școalele noastre din visteria statului, și veți vedea că într'adevăr nu este dreptate în țara noastră.

Dacă cineva s'ar îndoii totuși de asta i-aș pune două întrebări. Întâi pentru ce poporul nostru cu limba lui stă în dosul ușii și aitul cu limba lui șade la masă? (*Trăiască! Așa-i.*) Al doilea pentru ce funcționarii la dirigătorii nu primesc hârtiile decât ungurește.

Aici un incident, suprefectul intrerupe pe orator, căutând să-i infirmeze aserțiunile.

Eu ca avocat, zice oratorul, cunosc legile și știu bine că fiecare om are dreptul să înainteze acte scrise în limba sa.

Perspectivile viitorului.

Ne veți întreba ce aveți de gând pe viitor? Orice greutăți vom întâmpina, vom lupta pentru binele țării și al neamului nostru (*Trăiască!*).

Noi vom lupta pentru votul universal, iar dacă nu se va realiza, dușmanii totuși nu ne vor putea nimici. Poporul românesc luptă de sute de ani fără drepturi și vedeți că totuși noi n'am murit ci stăm tari, stăm voioși și stăm puternici ca înainte.

Nici votul universal nu ne va aduce porumbelii fripti în gură, dar el este ca un plug bun cu care poți ara bine și poți scoate roade bune din pământ. Atunci ne vom putea alege oameni cari să lupte pentru prosperarea noastră.

Noi avem un singur principiu: egalitatea și dreptatea. (*Trăiască!*)

Numai în țările unde este așa merg lucrurile înainte. Dar la noi nu-i egalitate. Nu numai noi zicem așa, ci și poporul unguresc și vom lupta și ungerii încontra falsificării votului universal. (*Să vă ajute Dumnezeu!*)

Cred că Dvoastre pricepeți gândul meu, pricepeți și cuvintele ce-mi es pe buze și veți în-

țelege din ochii și din fața mea că vreau același lucru ca și Dvoastră binele și înaintarea tuturor.

Dacă a-ți simți bucuria nespuse ce simt când văd frumoasa adunare, dacă a-ți vedea că cred în sentimentele sfinte ale D-voastre atunci nu ar mai fi nevoie de cuvintele mele.

Eu vă multănesc pentru dragostea ce-mi arătați căci ea arată că aveți aceleași idei și aceleași principii politice ca noi și țineți la steagul național. Vă rog să-mi păstrați aceeași încredere până în clipa când credeți că lupt pentru binele neamului românesc și când voi face cel mai mic pas dela calea cea bună, vă rog să mă părăsiți. (*Aplauze furtunoase, ovațiuni.*)

Discursurile celorlalți deputați.

Aurel Vlad.

Di Aurel Vlad spune că a venit să ia parte la bucuria soțului său, de luptă și la bucuria celor de față. Guvernul trăgănește votul universal și tot dibnește, dar, adaugă oratorul, știu ei bine ce vreau, dar nu îndrănesc să o spună, căci nu știu dacă M. Sa îi aprobă. Oricât de cuminte ar fi un ministru, o țară întreagă e mai cuminte. (*Aici un jandarm se face de răs intrerupând pe orator și indignându-se pentru aceste cuvinte.*)

Mulți potrivnicii ai partidului nostru zic că munca noastră nu aduce foloase. Dar cine sădește un nuc acuma, poate cere ca la toamnă să-i și aducă roade?

Oratorul condamnă pe cei cari umblă să înființeze un partid moderat și previne poporul să nu primească zările gratis ale guvernului. Mulți zic că nu vrem pace; noi o vrem dar nu vrem pace cu nimic. (*Răsete.*) La urmă aduce elogiul deputatului Maniu de care partidul e mândru.

Ioan Suciu.

Ioan Suciu spune că în definitiv toți ne tragem dela opină, dovadă că suntem democrați. Nu cine are mai multă avere e mai bun, ci care are inimă mai bună. Iobăgia a fost o rușine, căci cari ar fi avut minte, după avere, n'au avut inimă pentru popor. (*Aplauze.*) Când nu cei mai bogați, ci cei mai buni de inimă vor ajunge să facă legile, atunci țara va fi în bine.

Venind din locuri îndepărtate, de pe pusta Aradului eu văd cu bucurie că iubiți pe deputatul Dv. Il veți fi cunoscând și dv. dar noi și mai mult, căci de câteori nu ne-am luminat la lumina minții sale, ne-am încălzit la căldura sufletului său.

Coriolan Bredicianu.

Se spune că noi bolunzim lumea să suntem niște gure sparte și că voi sunteți așa de proști

vai, în sfârșit, izbutește, și fața arsă a malului îi desgroapă un cap plin de nămol, brațele de cărămidă răsarsă, dela cot se împletesc și se priponesc în țărnmure așteptă liniștit osânda moșului.

— Uita-ți codobatura! detune-te para focului, numai cât te îmblânzii, și iar te-ai făcut, ca un drac... pieri spurcăciune...

— Nu mă bate moșule, că uice de conopiștirițe, și-am adus, și dacă nu mă bați, îți mai aduc, mai am o legătură de muște pe căpriorii șurii...

Pătimașului pescar atât i-a trebuit să deă cu ochii de goangele, ce-i aducea traiul vieții așa în pe hodinite.

— Bine mă mușunoiule! dă-le să le vadă moșu ce copil ești!

Ionu Vântului, mai vede și acum tot pară și foc în fața bătrânașului, deci se codește mai la o parte, ca la o treabă de nepățită să o poată tulli la sănătoasa.

Trupul de aramă roșie rămâne înghițit de buza sfârticată a malului, fața i arsă de soare se scaldă în șiroaie de sudori, ce izvoresc par'că din barbă și s'ascund se pierd în scoarța crepată a țăr-mului.

— Vino din soare, măi copile! Te-a prinde măi căldura asta, de ti-i face nu alta făr' chiar cordovan.

— Hm! da cum să nu! să mă prinzi! te știu io moșule cum ești dta...

— Măi dragii moșului! vedeți voi încă din vântu asta are să se aleagă o foame de sat,

uitați ce de bidigăni mi-o adus, ducă'l ingerii în rai.

— Și-ți mai aduc moșule dacă nu mă bați... Vorbele din urmă ale moșului înprăștiară orice ceată de teamă din sufletul băiatului, ce curajos își croiește loc printre ceialalți, să așezează față'n față cu omul, ce nu cu mult mai nainte, l'ar fi închinat lui chiar și de pomană, sau l'ar fi sorbit într'o lingură de apă...

Soarele stă pironit în țaria înaltă, albastră, hodiște și el de ameazi, după crezul moșului.

Umbra cenușie a sălciiilor se scotește de suluri de lumină și se îngustă tot mai mult, par'că niște foarfeci ar tot râteză tiviture de argint cusută de mărșini și din ce o taie, ea tot mai a fund se țese pe trupul de cenușă al umbrei.

Ceata de băeți se mi-că, se trag, după umbră și se imbulzesc tot mai spre moș Găba.

Cuprins de zăduf, moleșit de nădușală, bălăbănind pe perina de piele de oaie a pieptarului, pescarul cască odată stașnic, cât o șură.

— Voauă nu vi-i somn? Și io eram odată, ca voi dragi luminele moșului, acum.. aacuum.. știți v i tălharilor ce o gândit moșu acum? Ascultați puii moșului, vă spune moșu una scurtă ce plătește cât o sută... până-și moară moșu somnu, cât de cât, voi să alergați, ca niște viteji să vadă moșu, care dintre voi e harnicul ăla, ce aduce legătura ai mai mare..

Celor mai leneși încă le-a știut da moșul de lucru: fiște-care, cu câte o frunză de brusture, de iarba tatii, hâșiesc muștele ce-ar îndrăzni să zădărnicescă bucinătura răgușită, smâncită, slobozită îndesat pe nasul de crastavete copt.

Dar partea cea mai mare dintre băeți dornici de laude, setoși de povestea neauzită lacomi de coadele pescuților, ce-au să-i capete colo de cu seară, voioși de isprava cea mare, sosesc tot însul cu câte-o legătură încheștată, din care picură o zamă neagră, ca de păcură topită. Mânile-s una cu picioarele, zmălțuite de gunoi putred. Ba vântu, ca în totdeauna mai a peculu', își croi niște muștăți pân'pe la sfilcurile urechilor, o barbă mănjită ca de dohot, sprâncene zmolite, de să-l fi zărit în puterea nopții, ai fi jurat mâne în zi, că astă noapte ai văzut pe ducă-să'n puștiu...

— Trezimu-! ce ziceți și voi mă?

— Io zic să-l trezim, uita-ți unde-i soarele...

— Moșule! moșule hăi! ni unde-i soarele, nu te scoli?...

Moșul toate le aude; prin spărtura frunzei de brusture, ce-o are pe față, vede cum stă și soarele acolo pe cer, de aceia n'arată nici cel mai mic sămn de trezire.

— Zi-i mă, că i am adus 5 legături...

— Nu te scoli moșule? iac' și-am adus atâtea conopiștirițe!...

— A-ți și vinit măi sărpiilor! mărăi moșul a lene, cu ochii puțin crepați.

Gemând, ca sub o piatră de moară, se ridică se așezează în capul oaselor. Pipa de cărămidă arsă se smulge din baiera cămeșii, își așezează buza trasă în aramă galbină, pe palma de potâng a stângei, iar dreapta o tăcăruește din beșica soioasă.

(Va urma).

încât ne credeți minciunile. Aci să vie deputații unguri să văză ce primire le faceți. Ne-au cercat în fel și chip, dar noi am rămas stătornici și nu ne au putut clinti și am rămas tot românii vrednici (Aplauze prelungite și frenetice).

Părintele *Chirilă* propune votarea următoarei moțiuni care se primește:

Moțiunea.

Poporul prezent în adunarea publică ținută în Vințul-de-jos în 23 August 1908, dă din nou expresie dorinței și așteptării sale, ca votul universal să fie cât mai urgent înarticolat în lege, și ca aceia lege să asigure tuturor cetățenilor drept de vot egal fără restringeri, exercitat secret, introducerea sufragiului universal nefalsificată și arondarea justă și proporționată a cercurilor electorale le pretinde principiul egalității cetățenilor, care de va fi știrbit temelia statului întreg va fi slăbită.

Adunarea decide înaintarea unei adrese în acest senz cătră camera deputaților, cu compunerea acelei adrese încrede biroul, cu prezintarea ei pe deputatul cercului electoral.

Telegrama către Majestatea Sa.

Iată și textul telegramei de omaj adresate M. Sale împăratului.

Din adunarea poporului ținută azi în comuna Vințul-de-jos fii prezenți ai poporului românesc din Ungaria prezintă înaintea gloriosului Tron expresia neclintitei lor credințe și a celui mai profund omaj ridicându-și cu admirare privirile la Majestatea Voastră preainaltul inițiator al legii despre sufragiul universal dela care toți cetățenii desmoșteniți ai Ungariei așteaptă sosirea unui viitor mai fericit.

Președintele încheie adunarea în termeni mișcători m lămînd tutur ra.

Banchetul.

După adunare intelectualii s'au adunat la un banchet la care au luat parte și deputații. S'au rostit cuvântări pline de o căldură intimă și însuflețitoare. După banchet deputatul a făcut vizite la notabilii orașului.

Din România.

Starea sănătății regelui Carol. Citim în ziarele de dincolo: Suntem în măsură de a anunța că starea sănătății M. Sale Regelui nu inspiră nici o îngrijire, după cum afirmă unele ziare.

Suveranul a lucrat în timpul din urmă cu mai mulți miniștri și în afară de o ușoară indispoziție, nici unul din ei nu a observat simptomele alarmate, de cari vorbește presa de senzație.

Nu se știe de asemenea nimic la castelul Peleş, despre chemarea în consultație a doctorului Noorden.

Inregistrăm cu o vie satisfacție aceste știri asigurătoare, pe cari le ținem din sorginte demnă de toată încrederea.

Diplomatice. Eri a avut loc la Sinaia o recepție a corpului diplomatic.

Această recepție a fost prezidată de dl Ion Brătianu, ministru de interne și ad-interim la externe.

Manevrele de cavalerie. Manevrelor regale cari trebuiau să aibă loc anul acesta la Călărași

fiind contramandate, marele stat-major al armatei a decis că manevrele de cavalerie să aibă loc în zilele dela 15 la 27 Septembrie în Dobrogea.

La aceste manevre vor participa șase regimente de roșiori și anume: regimentul 2 din Bărlad, sub ordinele colonelului C. Sabovici-Baranga; regimentul 3 din Bărlad, sub ordinele colonelului I. Toplicescu; regimentul 4 din București, sub ordinele lt.-col. Gr. Basarabescu; regimentul 5 din Turnu-Severin, sub ordinele colonelului Ioan Herescu; reg. 7 sub ordinele lt.-colonelului Aurel Călinescu și regimentul 9 din Constanța, sub ordinele lt.-colonelului M. Goruneanu.

Sus zisele regimente vor plecă în ziua de 15 Septembrie, vor trece Dunărea la Cernavoda și-și vor așeză tabăra la Murfallar unde vor executa exercițiile de instrucție.

După câte am aflat, A. S. R. principele Ferdinand, comandantul corpului II de armată, va lua direcțiunea acestor manevre.

Sporirea artileriei române. În noul budget al ministerului de război e prevăzută o sumă însemnată pentru înființarea a cinci noi regimente de artilerie, care adăugându-se la cele deja existente, vor fi în total 18 regimente de artilerie. Aceste 18 regimente vor fi împărțite în 9 brigăzi. Faptul acesta va produce în curând o mare mișcare printre ofițerii de artilerie, pentru complectarea locurilor aflătoare în noile 5 regimente înființate, cât și pentru comandamentele noilor brigăzi. În vederea formării armamentului acestor 5 regimente și în vederea complectării armamentului celor deja existente, ministerul de război a făcut uzinelor Krupp o comandă de 48 tunuri tir repede tip românesc și cu chesoanele lor. Termenul pus pentru executarea acestor comenzi e de un an iar plata se va face din creditele extraordinare ce se vor acorda ministerului pe viitor.

Explozia dela Moreni. O groaznică explozie s'a produs la fabrica de petrol a societății româno-americană din Moreni.

Cazanul cel mare al fabricii a explodat, rănind îngrozitor pe șapte lucrători. Focul s'a întins la patru sonde ale societății »Astra«, pe care le-a ars; a distrus patru rezervoare și 5 bataluri. Răniții au fost transportați la spitalul din Ploești. Doui din ei sunt pe moarte. Pagubele se ridică la 100.000 lei. Au pornit la fața locului reprezentanții autorităților din Ploești. S'a deschis o anchetă pentru a se stabili responsabilitățile.

Ciuma în Rusia. Direcțiunea generală a serviciului sanitar aduce la cunoștința generală că constatându-se existența ciumei în stepele Kirghizilor din guvernământul Astrahan, cu începere de azi, 9 August 1908, intrarea în țară a călătorilor din această localitate se va face pe apă numai prin porturile Constanța și Sulina, unde vor fi supuși la vizite medicale, iar pe uscat numai prin punctele Ungheni și Gura Prutului, toate celelalte puncte de intrare în țară precum și portul Manlia fiind închise pentru acești lucrători.

Călătorii sosiți din acea localitate, pe lângă vizita medicală, vor fi supuși și la o supraveghere timp de 5 zile la domiciliile lor socotite dela data sosirii.

Nu se permite intrarea în țară a cetelor de lucrători, pelerini și emigranți din acea localitate. Produsele de alimentație de origină animală, în stare proaspătă, sunt prohibite.

Se permite importul rufelor, borfelor, vestimentele purtate (efecte de trebuință obișnuită), așternuturilor cari au fost întrebuințate, petecelor și zdrențelor, dupăce prealabil vor fi fost supuse la

desinfecțiune prin vapori, de asemenea impozul petecelor comprimate, cari sunt transportate ca mărfuri în baloturi cercuite, după ce vor fi fost desinfecțate prin vapori, ori de câteori volumul și modul lor de împachetare va permite; în caz contrariu se vor desinfecțate prin sulfurizare.

Darea de seamă a deputatului Ștefan C. Pop în Șiria.

— Dela trimisul nostru special. —

Șiria, 23 August n.

În fața unei mari afluențe de țărani și cărturari din comunele învecinate și-a ținut azi în frunțașă comună românească Șiria darea sa de seamă deputatul dr. Ștefan C. Pop.

Proporțiile ce-a desfășurat adunarea, însuflețirea ce-a spumegat în tot decursul ei, o fac una dintre cele mai reușite.

Di Șt. C. Pop, întovărășit de deputatul cercului Radna, dl Vasile Goldiș și de numărâși prieteni a sosit la orele 2 cu trenul dela Arad. La gară a fost întâmpinat de președintele partidului din cerc, dl dr. Iacob Hotăran, avocat în Șiria. Dela gară s'a purces apoi de-a dreptul la locul de adunare, în fața bisericii gr.-or., unde strada era plină de popor și cărturari, — peste o miie. Am observat pe d-nii: Marcu Păscuțiu, protopop (Șiria), Procopiu Givulescu, protopop (Radna), dr. Ioan Némét, avocat (Arad), Mihail Lucația, protopop (Șiria), dr. Emil Monția, avocat (Șiria), Traian Terebenț, preot (Gâlșă), Ioan Hecșan, preot (Pâncota), dr. Ioan Ursu, avocat (Radna), Dumitru Popovici, inv. (Cuvin) Ioan Morariu, preot (Gâlșă), Iuliu Groșorean, inv. (Gâlșă), Petru Vancu, inv. (Măderat), Pavel Siärtan, inv. (Măderat), Ioan Micloși, preot (Covăsint), Ioan Montani, redactor la »Tribuna« (Arad), R. Vățian, preot (Cuvin), Ludovic Fazecaș, Alexandru Morar, Victor Hotăran, Silviu Păscuțiu și N. Costina, candidați de adv. în (Arad), Ioan Terebențiu, inv. (Covăsint), Axente Chirilă, preot (Șilindia), Ioan Körösladányi, preot (Nadăș), Sava Șevici, funcț. conzistorial (Arad), Manase Popescu, preot (Arăneag), Todor Lazar, inv. (Cherechiu) Ioan Cure, preot (Covăsint), Ioan Fofui, preot (Cherechiu), Todor Mareș, inv. (Ternova), Todor Stan, proprietar (Cherechiu), Cornel Crețu, învățător (Agris), Ioan Abrudean, inv. (Arăneag), și alții.

Președintele adunării, dl dr. Iacob Hotăran, propune alegerea alor doi notari. Se aleg domnii: Dr. Emil Monția și Iuliu Groșorean. Deschide apoi adunarea și propune să i-se trimită Majestății Sale Impăratului următoarea telegramă omagială:

Cabinetul Majestății Sale Impăratului
Ischl.

Din adunarea poporală ținută azi în Șiria fii prezenți ai poporului românesc din Ungaria prezintă înaintea gloriosului Tron expresiunea neclintitei credințe și a celui mai profund omaj.

Dr. Iacob Hotăran, Dr. Emil Monția,
președinte. notar.

Adunarea o primește cu urale entuziaste.

Urmează darea de seamă a d-ni Ștefan C. Pop. D-sa rostește în graiul poporului o vorbire de peste o oră.

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás és T-sa
mastru de monumente și pietre de ombr.

Fabricașe proprie de marmură, granit, soyal, labrador etc., din pietre de marmură magazinul se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Căminaria și magazinul central: Kolozsvár, Dézsma-ut. nr. 21. Telefon 662.

Filiale: Nagyvárad, Nagyvárad, Déva și Bányatak.

Face icoana situației la lumina evenimentelor politice din urmă. Strânge mănunchiul volniciei guvernului și arată că toate se săvârșesc după sistemul ce țintește extirparea individualității noastre naționale. Lupta ni s'a declarat pe întregă linia. Încearcă să ne smulgă toate armele de apărare: școala, presa. Voesc să ne spargă solidaritatea prin trădători năimiți. Și în vremurile astea grele se găsec, durere, multe oi rătăcite. Până și organul mitropoliei din Sibiu, „Telegr. Român”, slujește intențiunile guvernului. Vorbește despre „moderați”, rolul caraghios al domnului E. Babeș. Citează un pasaj de inflăcărare naționalism din scrierile lui V. Babeș, bătrânul. Ce depărtare dela tată la fiu! În cercul Șiriei nu se găsec trădători, aici e grâu curat, lamura.

Impăratul (vii aclamații) a dat ordin, încă la 1861, să facă legi de egală îndreptățire a tuturor naționalităților din Ungaria. Schițează luptele politice din 1867/8. Legea despre egală îndreptățire a naționalităților e literă moartă. Tot mai înverșunat se deslănțue asupra noastră tirania de rasă. Ne răpesc rând pe rând tot avutul nostru național. Urmează cu noi procedul neamțului, care a tăiat coada cătelului său în rate — ca să nu-l doară. (Ilaritate). Să nu ascultăm de prorocii mincinoși. Poporul trebuie să urmeze pe conducătorii săi firești.

Vorbește pe larg despre colonizări și ilustrează cu multe exemple risipa ce se face cu banii țării pentru salvarea nobilimei scăpătate. De noi nu se îngrijește statul deși am dat cele mai strălucite pilde de virtute și jertfă în războaie, luptând chiar împotriva fraților noștri de sânge: italienii, francezii.

Îndeamnă la organizare. Arată necesitatea și foloasele organizării. Aduce pilde din străinătate, din viața partidelor socialiste etc. Să avem și în cel din urmă sat oameni de încredere, să strângem parale, căci sunt pentru binele nostru. Să nu ne temem. Întăriți în cadrele unei organizări puternice, vom înfrunta urgia.

Stăm în presajma celei mai grele lupte: lupta pentru sufragiu universal. Să facem cea mai extinsă propagandă. Să ne câștigăm aliați de seamă în străinătate. Când am fost cu memorandumul la Viena, ne a primit *Lueger* și *Schneider*, (*entuziaste ovații la roșirea numelui lui Lueger*) *Lueger* atunci nu era puternicul de azi și lumea râdea de alianța noastră. Azi însă primarul Vienei e al doilea om după împăratul. Să ne căutăm astfel de prieteni. Să luăm în privința asta pildă dela unguri. Noi ne putem câștiga prieteni mai ușor decât ungurii, căci avem simpatii în toate colțurile Europei.

Vorbește despre parcelări. Din 1848 numărul nostru a crescut îndoit, dar nu s'au înmulțit și pământurile. Nouă nu ne parcelează nime. (Dese întreruperi).

Legea de spirt ia din punga poporului 40 milioane pe an. Arată nedreptatea noului imposit. Ilustrează cu exemple luate din viața cumpătată a norvegienilor și îndeamnă poporul să părăsească cărcimele.

La sfârșit vorbește cu elan despre drepturile imprescriptibile ale limbii, stărnind însuflețire.

Prin alegerea deputaților încă nu s'a făcut totul, — s'a croit numai cărarea pe care trebuie să înaintăm luptând cu mii de greutate. Poporul să urmeze ca o tabără organizată puternic pe conducătorii lui și izbânda nu e departe. (Oratorului i-se fac ovații).

Președintele propune să i-se voteze încredere. Adunarea votează unanim.

Urmează dl *Vasile Goldiș*. Spune c'a venit cu drag la Șiria cea vestită, care și-a înscris cu litere de aur numele în istorie.

În program s'a luat să vorbească despre situația politică a țării. Stăm ca mielul din poveste cu lupul. La intrarea deputaților români în cameră, partidele ungurești le-au strigat să nu turbure apa. Povestește cu mult umor peripețiile prin cari a trecut partidul Persiflează faimoasa vorbire a contelui *Andrássy*, în care a numit pe deputații naționalităților „agitatori”. Istoriește din luptele vechilor greci cu *Filip Macedoneanul*. *Filip* neizbatind să cucerească Atena, a recurs la o viclenie. Știind că însuflețirea grecilor e ațâțată de vorbirile marelui *Demostene*, a trimis vorbă că e gata să le dea Atenienilor tot ce vor numai să-l surghinească pe *Demostene*. Dar marele orator lămurindu-i cu pilda lupilor cari voiau să păzească turma de oi, a rămas și pe mai departe între ei însuflețindu-i și ajutând biruința

lor. Dl *Goldiș* a povestit întâmplarea aceasta din istorie cu multă măiestrie și umor.

Cetește apoi punct de punct programul desideralelor noastre: reforma electorală pe baza cadastrului național, ștergerea virilismului, ștergerea dreptului de candidare a comiților și pretorilor, sistemul de dare progresivă, cadastrul etc., — explicându-le pe toate și provocând aprobări furtunoase.

În restul discursului său dl *Goldiș* a făcut tabloul situației noastre în stat.

Vorbește apoi foarte inteligent fruntașul țaran *Nicolae Lazărescu*, tot despre situația politică actuală. Propune următorul „proiect de rezoluțiune:

Proiect de rezoluțiune.

Alegătorii români din cercul electoral al Șiriei prezenți la adunarea dării de seamă a deputatului lor dnul Dr. *Stefan C. Pop*, ținută la 23 August 1908 în Șiria — enunță cu unanimitate următoarea

Rezoluție:

1. Noi alegătorii români din cercul electoral al Șiriei ne exprimăm mulțumirile cele mai călduroase față de d sa și față de prea stimații săi colegi din partidul naționalităților, pentru ținuta lor vrednică și bărbătească, ce au dovedit-o în parlamentul țării și le votăm încrederea cea mai deplină.

Cu mândrie și înălțare de suflet am urmărit activitatea lor neobosită, iuminată și cinstită! Dorim și îi rugăm, ca și pe viitor cu aceeași frățescă înțelegere și armonie și cu același curaj neînfrânt să lupte pentru binele patriei noastre comune, pentru libertatea politică și culturală a tuturor popoarelor, cari o constituiesc, după principiul singur trainic și măntuitor de dreptate, egalitate și frățietate.

2. Pentru manifestarea sinceră și nefalșificată a voinței cetățenilor și pentru exercitarea ei libere la alegerile de deputați dietali, din nou cerem o lege dreaptă, cu vot secret, pe comune și egală pentru toți cetățenii patriei fără vre-o restricție. Contra unei legi pe baze de principii contrare protestăm cu toată hotărârea.

Rugăm pe deputații noștri, ca pentru eluțarea acestei legi să și pună în cumpăna toate puterile și înririțele lor, să se alieze în această luptă cu toate partidele, cari sunt conduse de aceleași principii de dreptate și umanitate și să recurgă la toți factorii constituționali, în caz de lipsă să iee inițiativa unui congres general al tuturor naționalităților și partidelor, cari în privința legii electorale sunt stăpânite de aceeași voință și dorință.

3. Cerem și pretindem arondarea justă și proporțională a cercurilor electorale, ce pretinde principiul egalității cetățenilor, care de va fi sfârșit, temelia statului întreg va fi slăbită.

4. Dorim și cerem, ca și naționalităților nemaghiare din patrie să i-se lase dreptul elementar cetățenesc de a se putea organiza în partide politice ca orice partid din lume, în toate țările civilizate. Prin urmare cerem ca edictele ministeriale și măsurile administrative, care calcă în mod volnic această libertate elementară, să fie scoasă din vigoare.

5. Rugăm partidul naționalist parlamentar să stăruiască prin toate căile și mijloacele ce-i stau la dispoziție, ca persecutarea presei nemaghiare să înceteze și să se facă toate demersurile necesare încercând să ex perezze dela Majestatea Sa agrățierea condamnaților politici.

6. Dorim și ce em conlucrare pacinică pe baza principiilor democratice și de egalitate cu toate popoarele patriei noastre în folosul țării și a cetățenilor ei fără deosebire de limbă și religie, — deci cerem, ca guvernele țării să lucreze întru scopul acesta și să abandoneze politica, nefastă de a jigni și omorî deosebitele clase și în deosebi naționalitățile patriei noastre.

Adunarea primește unanim.

Dl *St. C. Pop* de încheiere mai adresează alegătorilor săi câteva cuvinte, zicând că va merge și în comunele cari îi vor aduce la cunoștință că doresc să-l asculte. Laudă ordinea, liniștea și disciplina admirabilă ce a domnit în tot decursul adunării. Îmbărbătează apoi pe preoți și învățători să înfrunte toate ispitele și cursele ce le întinde guvernul.

Deodată cu ultimul cuvânt al dlui *Pop* — porni să sune imnul casei domnitoare „*Gotterhalte*”, improvizat de niște lăutari prezenți și ei la adunare.

A fost ascultat în tăcere. Ultimele acorduri au fost acoperite de strigătele „trăiască împăratul”.

De încheierea adunării președintele, domnul Dr. *Iacob Hotăran*, mulțumește de asemeni poporului pentru ordinea exemplară, — lucru ce l-a putut constata întru sine și pretorele din loc, dl *Faragó*.

După adunare deputații însoțiți de o suită numeroasă s'au întrunit la masa ospitalieră a dlui Dr. *Iacob Hotăran*.

Oprirea dării de seamă a deputatului Vaida-Voevod.

O volnicie infamă.

— Corespondență particulară. —

Pe 24 August st. n. a fost stabilită de fruntașii din *Abrud-sat* și comunele învecinate, cari aparțin cercului electoral *Ighiu*, ziua, în care mult iubitul și încercatul lor deputat avea să-și țină darea de seamă. Vestea, că deputatul vine între alegători s'a lăsat în cele mai largi pături ale poporului și toată lumea se pregătea ca de-o mare sărbătoare de primirea și întimpinarea lui, ca prin dragostea și alipirea manifestată să înalte sufletul aceluia, în care dușmanii au lovit cu atâta necruțare. În scopul acesta au făcut anunțarea recerută la pretură atât fruntașii locului, cât și deputatul cercului cu programul obișnuit.

Dar ce să vezi! Strașnicul pașă dela *Rosia d'abia* a așteptat prilejul, ca în noul său post, pe care nu-l ocupă decât dela restaurația de toamnă încoaci, să-și arate atotputernicia și astfel să se arate demn de faima, care i premersese, că el are să curețe cercul de agitatori, și cu o trăsătură de condeiu a confiscat dreptul de întrunire al alegătorilor, dreptul deputatului de-a se pune în contact cu alegătorii săi și împiedecându-l astfel în executarea celui mai cardinal drept al său, i-a calcăt imunitatea în picioare. Adunarea anunțată în toată regula *pur și simplu nu a luat-o la cunoștință, ba direct a oprit-o*. Dar mai elocvent decât toate lasă să vorbească însuși decusul, pe care — cerertare cetitorilor — îl reproduc în traducere fidelă:

Decis.

Insinuarea dublă, dar de acelaș conținut nu o iau la cunoștință și ținerea adunării populare prin această o interzic.

Motive:

N'am putut lua la cunoștință ținerea adunării populare, fiindcă în ziua staverită se ține în *Abrud* și în *Abrud-sat*, care este esedificat strâns cu *Abrudul*, — după cum toată lumea știe — târg regulat de săptămână, împrejurare, care considerând că locatitatea insinuată este în apropierea pieței *Abrudului* și tocmai pe linia cea mai frecventată a drumului *Abrud-Câmpeni*, influențează în mod păgubitor nu numai comunicația dar totodată și ordinea publică, iar pentru a împedeca aceasta comuna nu dispune de factori polițiali de ajuns.

Nu iau la cunoștință insinuarea nici de aceea, pentru că drept loc de întrunire este designat locul împrejurul bisericii gr.-or., care teritor este strâns și nedesparțit parte întregitoare a bisericii și împrejurimii, care e împreunat cu proceduri bisericesti și religioase și este și întocmit pentru acest scop — un teritor între școală și biserică, care e neîndestulitor

pentru a cuprinde o adunare de popor, ce promise a fi în stil mai mare și astfel publicul — din capul locului nepriceput — fără îndoială ar fi strămtorat pe linia de comunicație de dinaintea bisericii; iar aceasta ar împiedeca comunicația.

Nu iau la cunoștință însinuarea nici de aceea, pentru că tocmai ziua de Luni, de târg este aceea, în care publicul din loc și jur de altfel cu dispoziții spre liniște și cu înclinări pașnice scos din liniștea sa obișnuită — *subt influința intențiunii adunării, după cum știe toată lumea* — ar influența ordinea publică în starea sufletească aprinsă și ațtăată în mod periculos și păgubitor în undularea mai mare și mai număroasă, ceace o confirmă și declarațiunea primită oficios dela poliția din Abrud.

Pe lângă că nu am luat la cunoștință adunarea a trebuit să enunț și interzicerea ei, căci punctul 3 al ordinei de zi (— propunere de a se vota încrederea deputatului — Not. coresp.) tradează o intențiune atât de hotărâtă, care invoală criteriul agitațiunii naționaliste și manifestării opiniunii și încrederii antinaționale, atunci când încrederea și-o propune deputatul în mod neobișnuit până acum cu subscrierea sa proprie, când pentru manifestarea acesteia nu că nu este nici o cauză și nici o bază, dar însemnă direct contrariere și demonstrare încontra judecării deja pronunțată a națiunii și cunoscută de toată lumea.

Având înaintea ochilor păstrarea liniștei publice și liniștea populației a publicului din munți de altfel de natură pacinică: sub povara responsabilității mele așa a trebuit să dispun.

Acest decis este subscris cu mâna proprie de subprefectul din Roșia-montană, iar lângă aceasta pus sigilul oficios. Cine nu voește s-o creadă bucuros îi pun originalul la dispoziție.

Dar cum? În secolul a 20-lea acum când în țări, cari au gemut în întunerecul sclăviei și a despotismului, se ivesc zorile libertății, este posibil, ca în mijlocul Europei să se afe un slujbaş public, care cutează se aștearnă astfel de idei pe hârtie. Și ce crede atotputernicul protopretore, că în chipul acesta i-a succes a năbuși dorul de libertate și însetoșarea după drepturi egale a poporului nostru obidit și asuprit? Nu vede el, că o astfel de procedură înseamnă a turna oleu pe foc, nu simte că poporul și mai mult trebuie să se convingă, că nu-și poate exercita liber drepturile cetățenești, când i-se răpește dreptul întrunirii libere, abstrăgând dela încălcarea imunității deputatului.

Ar fi bine, ca în cadrul vorbirei, care va ținea-o Apponyi la conferința internațională din Berlin să întrețasă și această nestemată a libertății publice din Ungaria. ca cel mai clasic argument cum se respectă drepturile cetățenești de cei puși ale păzi și ocroti.

Deputați și candidați de deputați, să știți bine că pentru a vă putea exercita drepturile deplin, de aci înainte aveți lipsă de un testimoniu de bună conduită din partea protopretorului local iar voi alegătorilor să nu îndrăzniți a Vă alege alt deputat sau dacă l-ați ales a-i vota încrederea altuia, decât care are brevet pentru scopul acesta dela Măria Sa domnul fisolgăbirău.

Ce batjocură a constituțiunii și a drepturilor cetățenești.

Convocare.

Subscriși, prin aceasta convocăm locuitorii din comunele învecinate cu Otllaca la o **adunare poporală,**

care se va ținea în Otllaca Duminecă 17/30 August a. c. după amezzi la 2 ore și jum pe teritoriul din jurul bisericii, cu următoarea ordine de zi:

1. Constituirea adunării, alegerea prezidentului și a doi notari ai adunării.
2. Desbatere asupra situației politice.
3. Propunere a se prezentă dietei o adresă, pentru înarticularea în lege a votului universal, egal, secret, fără restrângeri.
4. Inchiderea adunării.

La adunare vor lua parte și d-nii deputați dietali Dr. Ioan Suci, Dr. Stefan C. Pop precum și alți domni din Arad.

Otllaca, 23 August 1908.

Georgiu Turicu, preot, Iustin Iancu preot, Rom. Mladin preot, Alexiu Turicu inv., Nicolae Băru inv., Stefan Buder, Mitru Ungurean, Georgiu Ungurean, Ioan Bodea, George Rus, George Budi, Mihaiu Bonca, Flore Budi, George Ungurean tinăr, Mitru Țapoș, Mihai Coste, Moise Coste, George Rus, Nicolae Sârbu, Moise Budi, Victor Miron, Ioan Frankó, Stefan Cioban, Nicolae Câmpian, Moise Coste tinăr, Moise Bradu, Petru Andraș, Gavrilă Nădrau, Moise Lasc, Ioan Buder, George Țapoș, Stefan Ungurean, Ioan Pitiși, Vasile Giulani, Vasile Botaș.

Birăuț — pe orizont.

Sub titlul acesta »Libertatea« scrie un articol mai lung desvâind stările create de clubul deputaților cu organele sale din Budapesta, pe cari li-a lăsat acum incurcate, ca să »opereze« cu ele — Birăuț. Confratele trage cu toată dreptatea următoarele concludii, pe cari le reproducem nu pentru persoana lui Birăuț, cu atât mai puțin pentru plăcerea de a lovi în cineva, ci pentru că ele înt'adevăr caracterizează o situație.

„Am“ vătămă în chip neurban pe deputatul Dr. A. Vlad, cel ce-și lasă încă numele ca firmă pe foaia „Poporul Român“, de l-am bănuț că cu știrea lui se publică astfel de produse ale lui Birăuțiu în foaie, sau că măcar ulterior le-ar aproba!

E totuși un semn al vremilor, foarte caracterizător, că un trădător de neam, prins și dovedit trădător, poate scrie în o foaie ce se chiamă: „organul poporal al partidului național român“ și sub firma lui Dr. A. Vlad, — la adresa unui ziarist român, preot, care totdeauna a fost și el la locul său de bun român, — impertinențele pe care le scrie!

Iar despre sine să spună acel nenorocit că „și-a pus acum umărul la susținerea foilor partidului nostru național... luând asupra sa sarcini...“

Așa. Frumos. Mare laudă pentru partidul nostru național, dacă el nu-și mai putea, din toate puterile lui, suține foile, ci acelea se prăbușeau de nu venea dl Birăuțiu cu umărul! Și el, uite, le susține! Hula aceasta la adresa partidului, nu noi o făurim. Birăuțiu i-a aruncat-o în față în public, — adevărind cu o cale prin asta tocmai ce noi spusese!

Când apoi, vorbind de foi și de trebile lor, grăește per „noi“ (cei dela ele), că deși P. R. încă nu primește în schimb foile cotidiene, „de aceea nici când nu ne-am plâns“, — arată că d sa se ține deja iară în rând cu domni dela acele foi, cari, după spusa lui, sunt ale deputaților!...

Pentru viața noastră publică, lucrurile acestea nu-s indiferente! Ca ieri să fi descoperit drept om vândut, și după nici doi ani, iar să apari pe orizont, încă sub firma șefilor partidului, cari se vede că iartă și uită ușor, — cam stranie pildă publică!

Iacă pentru asta, și pentru nimic altceva, noi ne-am permis a fi de altă părere.

Și credem cu o cale că am dovedit, că lucrul e așa cum l-am scris, prin urmare că nu am scris neadevăruri, precum trădătorul dela „Pop. Rom.“ cutează a ne prezenta, cu acelaș obraz, cu care înainte de doi ani, ne înjură când îl descopeream că s'a vândut.

Din străinătate.

Iubileul Italiei. În 1909, când se împlinească 50 de ani dela proclamarea regatului Italiei, se vor organiza două expoziții: una la Roma, de artă, istorie și arheologie, iar alta la Turin de industrie și muncă.

Guvernul român a fost invitat să ia parte la aceste expozițiuni.

Bătăie în camera portugeză. Lisabona. — Ședință de noapte. Fostul ministru de finanțe în ultimul minister Franco, discutând budgetul, și-a terminat cuvântarea spunând: „Doresc ca regele Manuel să fie mai fericit decât tatăl său“.

Deputatul Santos, a adăugat atuncea: „Și să găsească miniștri mai demni decât cei din ultimul cabinet“.

Fostul ministru a sărit atuncea asupra deputatului Santos, ca să-l bată. O încăerare s'a produs, combatanții au trebuit să fie despărțiți.

Luptele francezilor cu Maurii. Ziarul „Le Temps“ publică o informație din ministerul coloniilor, spunând că căpitanul Berger a fost atacat la 11 Iulie, la 35 kilometri de Nouarmarch, de cătră Maurii.

Agresorii au fost respinși cu pierderi, ei au avut 6 morți și 7 răniți, pe când francezii au avut un mort și doi răniți.

Căpitanul Berger a trebuit mai pe urmă să parcurgă o etapă foarte grea, în timpul căreia a pierdut 22 pușcași indigeni, dintre cari 11 au murit de sete.

Căpitanul Berger cere întăriri.

Mișcarea culturallă.

D-na și domnul Zaharie Bărsan, întovărășiți de dl Calmuschi au dat două reușite reprezentații teatrale, una la Lipova, Sâmbătă în 22 și alta la Șiria, Duminecă în 23 August n.

NOUTĂȚI.

ARAD, 24 August n. 1908.

— Știri personale. Maiorul M. Plăvălescu, comandantul Divizionului de Obuzerie din Cernavoda a trecut azi prin Arad. — Dl și d-na Locusteanu petrec la băile din Buziaș. — Maistrul Kiriak reintorcându-se cu doamna din Wörishofen s'a oprit în Lugoj. — Dl Alexandru Nicolau, avocat din Caracal petrece în Reșița.

— **Congresul studentesc din Iași.** Congresul studentesc, care va începe în 7 Septembrie la Iași, se va ținea în sala Teatrului Național. Vor lua parte 400 de congresiști. Au făgăduit să vorbească, cu acest prilej, dnii C. Stere, T. Maioreșu, N. Iorga, A. C. Cuza, Delavrancea și alții.

— **Lansarea unor porumbei călători.** În fața împăratului Francisc Iosif și a membrilor familiei regale se vor lansa mâne 600 porumbei călători, de către o societate din Viena.

— **Clémenceau la Karlsbad.** Unul din amănuntele șederei lui Georges Clémenceau la Karlsbad — unde e trecut în listă ca doctor med. G. Clémenceau — este acel relativ la prezența scriitorului danez Georges Brandes — care vine regulat în toți anii să petreacă la Karlsbad cât timp se află și Clémenceau în aceea stațiune. E o strânsă prietenie între omul de stat, scriitor în același timp criticul Brandes care nu desprețuește nici politica.

— **Moartea unul fruntaș român în Bucovina.** Vineri în 14 l. c. a încetat subit din viață consilierul de pe lângă tribunalul din Suceava dl Ilie Dan.

— **Hymen.** D-soara *Irina R. Moldovan* din Halmagiu s'a fiantat cu dl *Traian Mager*, invatator si colaborator la foita acestui ziar.

— Anunțăm cu plăcere logodna d-soarei *Cornelia Corbu* din Poeni de sus cu dl *Georgiu Teaha*, absolvent de teologie.

Felicitările noastre!

— **Cununie.** Ni s'anunță căsătoria d-soarei *Tulia Neagoe* cu dl *Constantin Dimian* care se va celebra la 6 Septembrie în Petrovosele. Felicitările noastre. Sân Ioan.

— *Elena Vescan si Ioan Fathi*, invatator, anunță cununia lor, care se va celebra în biserica gr-cat. din Coznicul de jos la 30 August.

— **In chestia reuniunii pompierilor din Blaj.** Cetim în „Unirea”: Foia semioficioasă a comitatului Albei-Inferioare „Alsófehér” în Nr-ul 65 din a. c. sub titlul: „Reuniunea de pompieri suspendată. Blajul în România” publică cu o tendință vădită de indușmănire și cu o provocare directă o mulțime de neadevăruri și scornituri mincinoase. Cu partea politică a articolului nu voiesc să mă ocup, ci mă restrâng numai la partea aceea, unde se afirmă, că reuniunea pompierilor voluntari din Blaj, a cărei comandant suprem sunt eu, a fost din început în mâinile ungarilor.

Din actele și protocoalele reuniunii pompierilor voluntari, cari de prezent sunt secestrate la protopretorele Blajului se poate însă constată adevărul, care e următorul:

În 1883 s'a pornit o mișcare printre români de a înființa o reuniune de pompieri voluntari. În fruntea acestei mișcări au fost bărbații noștri, cari înaintând statutele au și fost aprobate. Caracterul românesc al acestei reuniuni nici când nu a fost discutat fiind înfiripată de românii cu inimă din orașelul nostru și susținută tot de ei cu mari și grele jertfe. În toate afacerile interne, în serviciu, în comandă s'a folosit totdeauna exclusiv limba română, iar sigilul dela început a fost românesc.

Drept aceea toate afirmările susnumitei foi le declar de scornituri mincinoase și tendențioase. *Dr. Danil Szabó*, comandant suprem.

— **Români la băile din Nauheim.** Ni-se scrie; Băile dela Nauheim, cari, se știe sunt cele mai renumite în Europa pentru boale de inimă, erau până acum puțin cunoscute în România. Anul acesta însă au fost cercetate de foarte mulți frați din regat. Între aceștia am cunoscut Admiral Coslinzki, colonel Băjescu cu d-na, Căpitan Sofronescu, C. Boerescu cu d-na, M. Rîmnician cu d-na, Giani (dela Casație) cu d-na, profesor Tocilescu cu d-na, profesor Manliu cu familia, avocatul Betolian cu d-na, I. Bibicescu cu d-na, Wartiade cu d-na, doctorul Sabini cu d-na, colonel Popovici cu fetele etc.

— **Apel!** Societatea „Sentinela” din Vatra-Dornei în Bucovina face apel la toți autorii, editorii, jurnaliștii, cum și la toate persoanele caritabile, cari iubesc și doresc ridicarea prin cultură a muntenilor români, să binevoiască a contribui la înăvțirea bibliotecii societății prin trimitere de cărți și reviste. Marimonioșilor donatori li-se vor aduce mulțămite publice. *Comitetul.*

— **Prințul moștenitor german în balon.** Principele și Prințesa moștenitoare au vizitat terenul de exercițiu al detașamentului aeronautic. Principele de coroană a luat parte la ascensiunea cu balonul militar. Apoi, căpitanul Kehler se urcă cu balonul Parseval, dând principelui deslușiri despre modul de urcare și de coborâre. Principele a promis că va participa și la viitoarea ascensiune a balonului Parseval.

— **Experiențe aeronautice.** Conte Zeppelin va face o nouă ascensiune cu balonul „Model No 4” la 10 Septembrie.

Balonul său „Model No. 3”, care a suferit cunoscutul accident va fi reparat în timpul iernei și Zeppelin va face prima ascensiune cu dansul în primăvară.

— Balonul maiorului Parseval a suferit un accident la fel cu acel a contelui Zeppelin.

Din cauza unei furtuni puternice s'a stricat motorul și n'a putut rezista contra vântului.

Balonul făcuse o ascensiune în apropiere de Lichtenau și a trebuit imediat scoborât pentru reparațiuni. A fost apoi dus la Berlin pentru reparațiuni.

— **Aviz familiilor române.** Dna Maria Bui-baș, din Timișoara (Cetate, str. Lonovics Nr. 5) se recomandă pentru acordarea și repararea de plane, având pregătirea cuvenită și o diplomă despre cursurile ce a urmat în meseria aceasta, Românii noștri vor face o faptă vrednică dacă în loc de a se adresa străinilor, vor ajuta pe o româncă.

— **Necrologe.** Maria Iacobescu născ. Joó Bunea, soția parohului din Vereșmort, după un morb greu și îndelungat și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului, împărțit fiind cu sfințele sacramente ale muribunzilor, în etate de 64 ani și 45 ai căsătoriei sale.

— Iuliu Tuculia, măestrul opincar, epitrop al II-iei la biserica ort. rom. din Lugoj, a încetat din viață. Reposatul — serie Drapelul — a fost unul din vechea generație a Lugojului, om cu tragere de inimă pentru toate cauzele noastre naționale.

Odihnească în pace!

— **Ucis de o ghiulea.** Corpul al 7-lea de artilerie acum își face marile deprinderi în jurul Lipovei. Adeseori se întâmplă că din câte un tun așezat rău glonțul intră în pământ înainte de timp și așa în lipsa de aer nu explodează, numai atunci când scos din pământ ajunge la aer. Cu toate că este strict oprit a aduna astfel de gloanțe, totuși servitorul unui fierar, Moise Herbei din Lipova, s'a dus cu un prieten al său ca să adune ghiulele. Au și aflat vre-o trei când au observat încă unul vârit adânc în pământ. Cu mare chin l-au și scos dar cât ce a ajuns la aer cu o pocnitură teribilă a explodat prefăcându-l pe sermanul Herbei în bucățele.

— **Tolstoi despre moarte.** I. Teneromo descrie în „Gazeta de St. Petersburg” o vizită la Tolstoi, care de o vreme încoace e bolnav de picioare.

Pe când mă aflam la dansul — scrie Teneromo — începu să mi vorbească despre boala lui și-mi spuse că a mai suferit odată de o boală grea de picioare.

„Sunt de atunci aproape douăzeci și cinci de ani — zise Tolstoi. Câtă vreme a trecut și câte s'au mai petrecut de atunci! Mă gândesc la starea mea din acea vreme.

Nici atunci durerile nu erau mari. Le-am rădat ușor, ba în sufletul meu eram mândru că boala mi se trăgea din munca câmpului. Durerile nu mă chinuiau, căci știam bine că nu va mai fi mult până se va isprăvi cu mine într'un fel sau altul. Nu mă temeam de moarte, fiindcă de pe atunci credeam în continuitatea vieții. Acum însă când mă gândesc la asta și-mi compar impresiile văd ca atunci mă cuprindea pe neștiute simțul durerilor al fricei de ceva necunoscut, întunecat, care se apropia de mine, care mă amenința ca un vârtej, să mă înghită și să mă târască unde-va. Mă temeam de ceva: frica de moarte nu-mi era cu tot străină.

Era care viața, netrăită încă întregă, părerea de rău pentru operele neisprăvite, jalea de munca sufletească întreruptă, ori era frica animalică de moarte? Era teama de moarte, pe care am simțit-o deslușit când mă cuprinsese desneajdea și am voit să mă sugrum cu șnurul halatului și priviam cu groază la lemnul așezat între două dulapuri. Și frica aceasta grozavă m'a chinuit multă vreme încă. Acum însă zac aici și mă uit la mine: îmi văd trupul, îmi văd piciorul înfășurat cu flanelă îngustă, îmi văd pieptul, barba, mâinile și știu că negrășit în curând, foarte în curând nu le voi mai vedea și mă voi despărți de toate lucrurile acestea pe cari le numeam »ale mele« știu că voi înceta de a mai trăi, de a respira și vorbi, de a mă mai gândi la soare, la ceriu, la operele mele.

Știu aceasta, o văd și sunt convins că voi muri — dar nici umbră de teamă. Credeți-mă, așa de ușor, așa de dător de fericire, așa de aproape îmi apare drumul pe care mă voi duce în cât ași voi să-mi încruciez brațele, să-mi închid ochii, spre a mă cufunda în veșnicie. Așa de frumoasă și de ușoară este aceasta! Nu e cochetăria bătrâneței, credeți-mă. E un simțământ adânc și real...

Vă gândiți poate: »De o viață bună nu se desparte cine-va cu plăcere«. De multe ori m'am oprit și eu la gândul ăsta și m'am întrebat însumi dacă pregătirea mea de moarte nu e cum-va reversul desneajdei, cea întorsătură plină de efect pe care și o asigură artiștii când se găsesc

pe scenă într'o situație grea. Mi-am zis-o asta și m'am gândit la toată povara vieții mele, care-mi apasă de multă vreme sufletul. Dar la urmă, când m'am adâncit în mine însumi am recunoscut că nu desneajdea mă face să-mi aștept cu bucurie moartea.

Povara grea a greii mele vieți și acea luptă mare internă pentru a-mi da socoteala în fața oamenilor, și a le arăta ce e drept în viața omenescă nu m'a înfrânt.

Despărțirea de familie, desfacerea de legăturile vieții nu mai prezintă pentru mine nici o greutate. Mai greu e a nu face aceasta...»

Economie.

„**Tovărășie Agricolă**” pentru agricultură, magazin și anticipații în Sebeșul-săsesc. Bilanțul acestei tovărășii — scrie »Revista Economică« — arată că în anul de gestiune expirat aceasta întreprindere a făcut un însemnat pas pe calea dezvoltării. Activele totale se cifrează cu 588,567 cor., arătând față de 1907 o creștere de circa 253,000 cor., iar profitului net este de 6346 cor., mai mare decât în anul trecut cu circa 3200 cor. Ca și în anul trecut ramul principal de afaceri este escontul, care a crescut dela 264,935 cor. la considerabila sumă de 418,946 cor.; celelalte poziții mai însemnate din active prezintă următoarele sume: Imprumuturi ipot. 51,421 (în 1907 14,200 cor.), cu Obligațiuni caventii 28,440 (în 1907 21,230 cor.). Credite de cont curent 35,888, în fine produse 31,126 cor. care arată față de 1907 o creștere de circa 24,391 cor. Dintre pasive arată o frumoasă creștere capitalul social dela 65,400 cor. la 81,600 cor., apoi depozitele spre fructificare dela 189,937 cor. la considerabila sumă de 418,505, cor. în fine reescontul cu 23,815 cor. la 63,415 cor.

Din profitul net de 6346 direcțiunea propune distribuția unei dividende de 6%, pentru fondul de rezervă 3844 cor. și pentru scopuri de binefacere 725 cor.

— **Reforma planului de învățământ al școlilor comerciale.** În ministerul instrucțiunii publice s'au terminat în zilele acestea lucrările pentru reforma planului de învățământ al școlilor comerciale. Noul plan va fi comunicat cercurilor interesate pe calea ordinațiunii și scopul urmărit cu el este a reduce ocupațiunea elevilor, dela 32—36 ore pe săptămână, cât sunt de prezent la maximalul de 30 ore. Planul de învățământ cel nou se va pune în aplicare deja cu începerea dela anul școlar proxim, atât în școlile comerciale de stat, cât și în cele comunale și confesionale.

— **Curs de viierit pentru învățătorii dela școlile elementare.** Pentru a împărți învățătorilor din ținuturile, pentru cari cultura viilor e de mare importanță, experiențele cele mai noi câștigate la înprospătarea viilor nimicite de filoxeră, și pentru ca învățătorii mai cu seamă în cursurile de repetiție să lățească cunoștințele referitoare la cultura rațională a viilor, — ministrul reg. ung. de agricultură organizează la școlile de viierit din B hardiószeg, Tapolcza, Tarczal, Miniș și Aiud, cursuri de viierit, cari se vor ține dela 8—21 Octombrie a. c. Învățătorii vor primi un ajutor de 120 cor. Rugările sunt a se înainta prin inspectoratele reg. școlare.

Budapesta, 24 August 1908.

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Grâu pe Oct. 1908 (100 klg.)	22:34 - 23:36
Săcară pe Oct.	18:52 - 18:54
Ovăș pe Oct.	16:36 - 16:38
Cucuruz pe Maiu	14:34 - 14:36

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul:

Grâu nou	
De Tisa — — —	22 K. 35—23 K. 25 fl.
Din comitatul Albei —	22 > 15—23 > 05 >
De Pesta — — —	22 > 15—23 > 05 >
Bănățenesc — — —	22 > 35—23 > 25 >
De Bacica — — —	22 > 25—23 > 15 >

Poșta Administrației.

Ioan Todor, Curechi. Am primit 12 Cor. ca abonament restant.

Redactor responsabil **Constantin Savu.**
Editor proprietar **George Nichin.**

Un absolut

al cursului de notar

cu 1 Septembrie a. c. află aplicare la subscrisul.
Salar lunar dela comună 90 coroane. A se
adresă la subscrisul.

Kudsir, 21 August 1908.

Procopiu Herlea,
notar comunal.

Caut urgent

Un candidat de avocat

cu praxă bună

pe lângă condițiuni favorabile.

Dr. VASILIE MEȘTER, avocat.

Szászkabánya
(Krassó Szörény megye).

F. STOIBER

Str. Cisnădiei. SIBIU. (Nagyszeben.)

Mare depozit de piele glacé,
svedeză, Nappa și alte pieluri fine;
dantele de mătasă și de zăbranic, mănuși.
Tot felul de bandajii pentru hernie simple
și duble, diverse centurioane de tot felul,
bandagii, apoi ciorapi de bărbați și de
dame și rufe. Aparate pentru îndrepta-
rea corpului la copii și fete, cordoane

pentru - băr-
bați, dela cele
mai - simple
până la cele
mai fine, iri-
gatoare, ma-
șuri de cau-
ciuc, jaturi de
cauciuc și
perinuțe de
cauciuc pntu
călătoria în -
tren, ciorapi
de cauciuc,
diferite arti-
cole igienice
de cauciuc
din Franța
pentru - băr-
bați și pentru
dame. Toate

fiind numai de calitatea cea mai bună și
— — în prețurile cele mai ieftine. — —

Moștele au prețul redus!

N 5 sz. 1908 végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX.
t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi,
hogy a borosjenői kir. járásbíróságnak 1908 évi
Sp. 461 számú végzése következtében Dr. Burdán
Tivadar ügyvéd által képviselt Csul luon javára
Kohn Alfréd ellen 300 K. s. jár. erejéig 1908
évi május hó 16 án foganatosított kielégítési
végrehajtás uján le- és felülfoglalt és 1218 kor.
becsült következő ingóságok, u. m.: szobabu-
torok, üzleti berendezések, szállóörpés, szüretelő
eszközök nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a borosjenői kir. járásbíróság
1908-ik évi Sp. 461 számú végzése folytán 300
kor. tőkekövetelés, ennek 1908 évi március hó
20. napjától járó 5% kamatai, és eddig össze-
sen, 75 kor. 80 filérben bírósággal már megállá-

pitott, költségek erejéig, Borosjenőn adós laká-
sán, folytatólag apatelki szállójében leendő meg-
tartására

1908 évi augusztus hó 28-ik napjának
délutáni 4 órája

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándé-
kózók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg,
hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX.
t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfi-
zetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén
becsáron alul is el fognak adatni.

Amenyiben az elárverezendő ingóságokat má-
sok is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési
jogot nyetek volna, ezen árverés az 1881. évi
LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is el-
rendeltetik.

Kelt Borosjenő 1908 évi aug. hó 16 napján.

Nagy,
kir. bír. végrehajtó.

Invenție nouă! Invenție nouă!

Moară de oțel pentru întrebuințare în eco-
nomie și acasă macină excelent orzul, cucu-
ruzul și grâul, se învârte cu mâna, puterea de
muncă 1 kilogram pe oră, — pe lângă ga-
ranță.

Prețul 14 coroane.

Fac aparate pentru desfacerea sămânțel
de lucernă și de trifoiu, de mână cu puterea
ori cu mâna, de aplicat în mașina de îmblătit
ori de sine stătătoare. Prețurile să se întrebe.

Kádár Gyula

fabrică de aparate de desfăcut să-
mânța trifoiului și atelier de repa-
raturi de mașine.

:: ORADEA-MARE ::
(Nagyvárad Vilanytelep mellett)

Nicolae Nikelsz

mecanic.

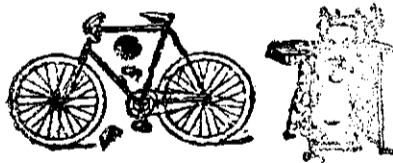
Chichinda-mare

Mare magazin de mașini de cusut și
biciclete, precum și totfel de părți con-
stitutive, fabricația cea mai excelentă și
de-o calitate eminentă.

Efectuește tot
felul de

reparaturi
la mașini de
cusut, biciclete
și gramofone

pe lângă prețurile cele mai favorabile și chizășie.
Condiții favorabile pentru plătire în rate lunare
ori săptămânale.

Recomandat de ministerul de culte și instrucți
— — Multe recunoștințe — —

ZWÖRNER B.

PREPARATORUL DE ÎMPĂIAT ANIMALE

KOLOZSVÁR, Rozsa-u. 7 sz.

Animalele să se trimită cât se poate
de proaspete și nebelite. Trebuie
indicat în ce formă să se întample
prepararea; mamiferelor mai mari
să li-se scoată intestinele. — Pen-
tru împachetare socotesc numai chel-
— — tuielele mele. — —

Preparație îngrijită, artistică, în formă
— naturală, lucru trainic, prețuri —
— — moderate! — —

* * *

Crema Salvator cel mai bun cosmetic pentru
mâni și față, contra pișturilor
și a necurătenilor de pe față. 1 borcan 1 cor.

Pudra Salvator, apără fața de părleală și
face pelea albă ca laptele.

Albă, roză și crem, 1 cutie 1 coroană.
Săpun Salvator, în timpul cel mai scurt
face pelea fină și fragedă.
1 bucată o coroană.

Praf de pele Salvator Nr. III. un medicam-
ment sigur contra a-
sudării mânilor și a picioarelor, absolut nestric-
cios. 1 cutie 1 coroană.

Spirit de vin (Franzbrandwein) Salvator.
Un medicament de casă cunoscut care nu trebuie
să lipsească din nici o casă. Se recomandă la
orice răceală, durere de cap, migrenă, junghiuri,
reumă și ischios. Prețul unei sticle 1 coroană.

Schwedische Tropfen. (Picături de
Șvedia) o doftorie probată contra boalelor de
stomac. O sticlă originală 1 coroană.

Balsam pentru bătători depărtează repede
și fără durere orice
bătătură, pelea întărită sau negei. Prețul unei
sticle cu pensulă 70 fileri.

Toate aceste preparate sunt
numai atunci veritabile, dacă
sunt provăzute cu marca de
scut «Salvator».

Comandele din provincă
se execută prompt și cu bă-
gare de seamă.

S. Mittelbach,

farmacia și drogheria la Salvator.

Zagrab

(Croația).

HEICZER FERENCZ

croitor de haine civile preoțești și uniforme.

Nagyvárad, strada Körös nr. 22.

Am onoare a aduce la cunoștința onor.
preoți că mi-au sosit pentru sezonul de
toamnă și iarnă postavurile negre, cari își
păstrează culoarea și le țin în magazinul

meu bine asortat, pentru
comandele din provincie
ajunge o reverendă de
model, sau o haină, la
dorință mă duc ori unde
cu plăcere pe cheltuiala
mea proprie.

Tot asemenea țin în
magazin postavurile cele
mai noi și moderne din
patrie, franceze și engleze
pentru tot felul de par-
desiuri și paltoane de
iarnă foarte bune.

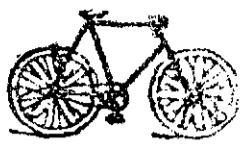
**Cântarea înaltă
sufletul!**

GEORGE DIMA: Cele mai frumoase compo-
zițiuni de caracter bisericesc și lumesc pentru
cântare și pian, coruri mixte și de bărbați
etc. ale acestui măestru al muzicii au apărut la

H. Z E I D N E R în Brașov. Catalog gratuit!
În aceeași librărie este un sortiment bogat în
cărți literare românești, de unteșii
pentru scris și desemn, deposit de hârtie, și
despre aceste se află catalog, care se trimite
gratuit.

Johann Nedits

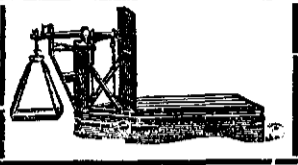

Ferar de Instrumente, lăcătuș de mașini și mecanic.

Versecz, Barosplatz.

Recomandă onorabilului public, fabricatele sale proprii, ca

Biciclete,
Fântâni,

Cântare,
Pumpe,

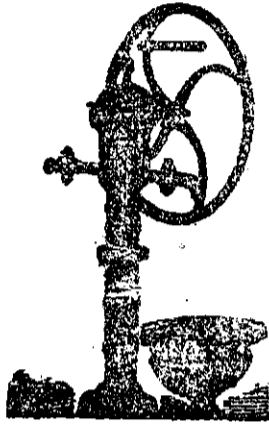
Stropitoare cu peronosporă, de rechisite.

Conducte de cauciuc, și
Gramofone,

cu prețurile cele mai ieftine.

Repara-
turile, sau
ori-ce co-
mande vor
fi execu-
tate cât se
poate de
bine. - - -

Prin reclamă la progres!

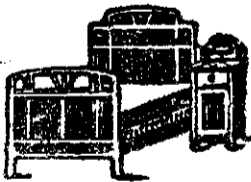
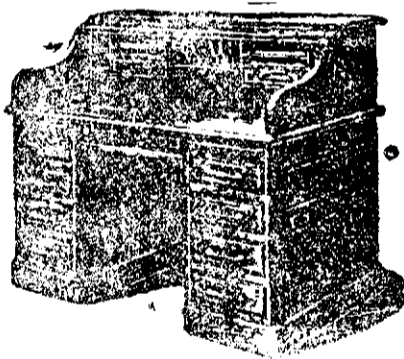
Gergely István,

măsar de edificiu și mobile de artă.
Fabrică cu desene și patente.

Kolozsvár, str. Monostor nr 70

Se recomandă publicului din loc și provincie: primește montarea edificilor a odăilor și bucătărilor, precum și casele, bioururi, și prăvălii mai departe lucrează portale după desenul dat sau după desenul propriu dela cele mai simple până la cele mai complicate cu preț favorabil și executate cu punctualitate.

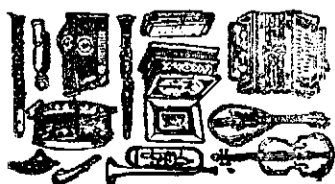
Lucrul bun și frumos nu e scump.

Mașă de desen patentată atât pentru școli cât și pentru scopuri particulare, potrivită pentru ori-ce formațiune corporală. — Primesc aranjarea bisericilor a școlilor și a locuințelor, a caselelor bioururilor etc. după modele date sau după desene proprii dela cea mai simplă executare, până la cea mai complicată.

GEORG DÉCSI

măiestru de instrumente muzicale
SIBIU, str. Ocnei Nr. 10.

Magazin de tot felul de instrumente muzicale, depozit bogat de cele mai bune coarde. Primește și execută prompt tot felul de comenzi din provincie, precum reparaază bine și ieftin orice lucrare ce aparține acestei ramuri.

In atențiunea părinților!!

Tot felul de trăsuri pentru copii

dela cea mai simplă până la cea mai înfrumusețată se pot procura dela mine

: cu prețuri favorabile. :

Trimit preț-curent gratuit și scutit de debitul poștal, tuturora, cari se vor provoca la ziarul acesta.

Oberth Vilmos

comersant de ferbrie și magazin de mașini de economie.

MEDIAȘ (MEDGYES).

Cea mai bună fabricație și cel mai ieftin izvor de a-și procura cineva instrumente muzicale de tambură

Andrija Car

Ruzicna ul 1.

ZAGREB

Vlaska ul 22.

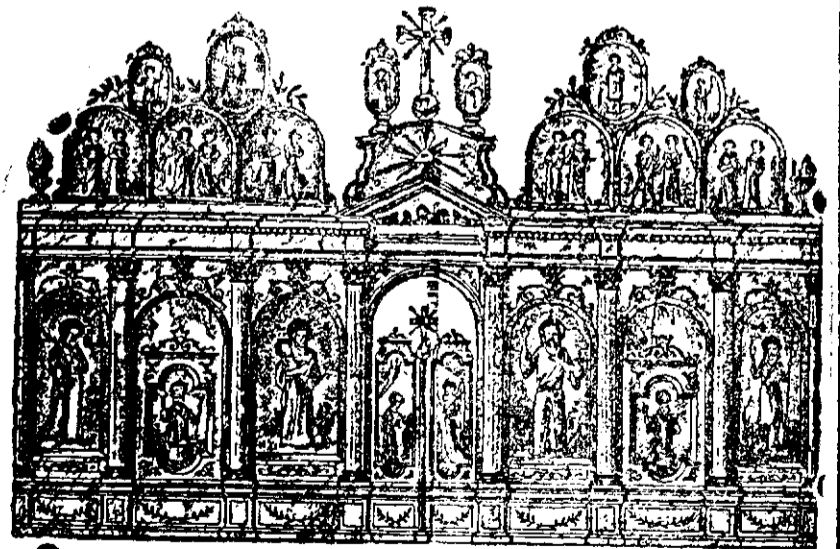
Iși recomandă tamburele fabricație excelentă dela cele mai simple până la cele mai complicate cu preț moderat. Preț curent trimis gratuit și porto franco.

SZABÓ SÁNDOR

SCULPOR, AURITOR ȘI MĂESTRU DE ALTARE
SZATMAR, BATHORY-U. 18.

Mă angajez se fac

altare noi, amvoane, morminte sfinte,

Statul sfinte din piatră, lemn sau imitație.

Renovarea lucrurilor vechi o primesc cu prețuri reduse.

Tablourile noi de altare le fac cu ajutorul pictorilor celebri. În atelierul meu am un depozit de decoruri gata de biserică și odăi.

Mai departe atrag atențiunea onor. preoți să viziteze atelierul meu unde am gata icoane în reliefuri, cari reprezintă stațiunile lui Hristos pe Golgota.

Desenuri și proiecte trimis gratuit. — Pentru a ușura negocierile mă duc pe che tuellile mele ori și unde. — Aurirea se face cu aur Catalin.

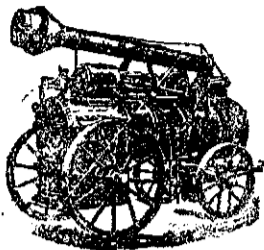
Prima fabrică de mașini agricole
și întreprindere de săpat fântâni adânci din Sătmar.
SZATMÁR strada Teleky 8.

Seful
firmei **PROBST MÁTYÁS**

Primește :

instalări de mori de aburi și motoare cu ulei,
stredelirea de fântâni arteriane,
conducturi de apă și pompe de
apă de orice sistem, aporate
pentru uscatul nutrețului, reparații
de automobile și de motoare
cu benzină și orice lucrări
atingătoare de această branșă
cu prețuri avantajoase.

Depozit permanent de mașini cu
aburi și de pompe.

Cea mai frumoasă muncă de strungar o face

Fock Gábor

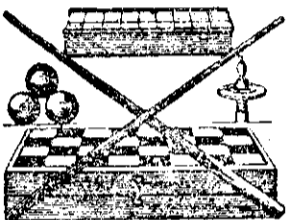
ARAD, strada Weitzer János Nrul 6.

Pregătește ornamente și obiecte
de os, precum și tot felul de lucruri
ce se țin de branșa asta,

mescioare de făcut dantelă
și aparținentele.

Se pot comanda

pe lângă prețurile cele mai favorabile dela acest
atelier. — Comandele din provincie se efectuează
cu acuratețe și promptitudine.

TUNNER CORNEL

industrie de marmoră și granit.

Telefon 856.

Telefon 856.

Jozsefváros, Hunyady ut 4, Telefon 280.

Își recomandă magazinul asortat bogat monumente,
table de marmoră, statui, fabricație proprie în
executare de gust frumoasă și cu prețuri moderate.

Având un magazin bogat, liferez mai
ieftin ca ori ce concurență.

Recomandându-mă on. public, cu stimă

TUNNER CORNEL

măestru de sculptură în piatră.

GROSZ MIKLÓS

primul stabiliment din Timișoara
pentru fabricarea automobilelor,
pentru reparații, emailări și nich.

Temesvár-Jozsefváros, str. Eötvös 40 casă proprie.

Fabricație de

automobiluri

pentru transport de
persoane și mărfuri.

Motociclete

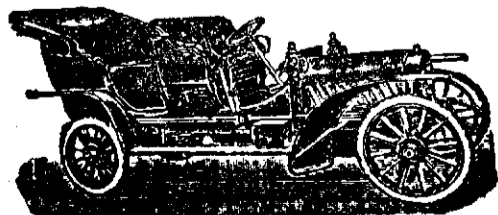
sau părțile lor con-
stitutive în prețuri
ieftine de concurență.

Preț-curentul ilustrate stă la dispoziția oricui.

Toate reparațiile atingătoare de specialitatea aceasta să
execută repede și solid și să socotescă prețuri foarte ieftine.

Telegramele să vor trimite pe adresa :

Automobil-Garage Grosz Temesvár.

Cumpărați
dela administr. ziarului „Tribuna“

ARAD, Deák-Ferencz utca Nr. 20

„Cantorul Bisericesc“

Op aprobat de forurile bisericești competente, aranjat
de George Bujigan învățător în Deliblat (Temes m.).

Cea mai bună carte pentru cântarea și
tipicul bisericesc, cuprinde rânduiala
vecerniei, utreniei și liturghiei pe 8 gla-
: : suri, aranjate foarte practic. : :

Fericirile mineiului care se cântă dela fericiți veți fi...
pentru fiecare sunt de rând ce va cădea în vre-o Duminică,
anume : Din canonul unui apostol, Mai mulți apostoli, Un profet,
Un mucenic, Mai mulți mucenici, Un arhieru, Mai mulți ar-
hierii, Un cuvios, Mai mulți cuvioși, Un cuvios mucenic, Mai
mulți cuvioși mucenici, O muceniță muere, Mai multe mueri
mucenice. O cuvioasă muere, Mai multe cuvioase mueri. Pri-
pelele tuturor sărbătorilor și sfinților de peste an, cu psalmii
cei aleși. Podobiile glasurilor. Rânduiala serviciului la Nașterea
Născătoarei de Dumnezeu. Înălțarea sfintei cruci. Sfta Para-
schiva. Sftul m. m. Dimitrie. Sftii Arhangeli. Intrarea în bise-
rică. Sfântul Nicolae. Nașterea Domnului, 26 Decembrie, Du-
minica după Nașterea Domnului. 27 Decembrie sft. m. Stefan.
Tăierea împrejur a Dumnului și sfântul Vasilie. Botezul Dlui.
Sfântul Ioan Botezătorul. Sfinții. Trei ierarhi. Intimpinarea
Domnului. Sfinții : 40 de mucenici. Bunavestire. Sfântul mu-
cenic George. Sfinții Constantin și Elena. Nașterea Sfântului
Ioan Botezătorul. Sfinții apostoli Petru și Pavel. Sfântul pro-
fet Ilie. Schimbarea la față. Adormirea Născătoarei de D-zeu.
Tăierea cap. sfântului Ioan. Fericirile sărbătorilor și ale sfin-
ților. Priveghiarea de Miercuri și Vineri din săptămâna a cincia
a postului mare. Duminica Floriilor. Priveghiarea din Joia
patimilor. Vinerea patimilor. Rânduiala înmorm. din Sâmbăta
patimilor. Invierea Dlui, Duminica Tomi. Înălțarea Domnului.
Pogorârea Duhului sfânt. Duminica tuturor sfinților. Tedeum
la ziua împăratului. Rânduiala cununiei. Înarmorântarea mire-
nilor, pruncilor și în săptămâna luminată. Rânduiala parasta-
sului. Troparele sfinților de rând cu condacele lor. Troparele
și condacele Sriedului și Pentriostasului. Tipicul bisericesc
pentru toate cazurile tipiconale de peste an. Adaus.

Cartea se estinde pe 444 pagini octav mare
hârtie fină, tipar roșu și negru pe 2 co-
: : loane. Litere latine. : :

Prețul unui exemplar broșat 10 coroane. Legat în
pânză frumos aurit și provăzut cu coverță (scuti-
toare. tock) 12 cor. Legat cu călehiul de pele
aceiași auritură 14 cor. Intreg în pele auritura
veritabilă de Lyon 16 coroane, plus porto.

Cartea a fost primită de foile eclesiastice cu multă
căldură. așa : «Foaia Diecezană», «Biserica și Școala»,
«Telegraful Român», «Revista Teologică». «Unirea», o re-
comandă tuturor celor ce să ocupă cu contarea și tipicul
bisericesc. Tot asemenea «Tribuna», «Lupta», «Libertatea»,
«Poporul Român» etc. precum și o mulțime de scrisori
de felicitare documentează rara apariție a unei cărți atât
de bine întocmite pentru cantorii biserici noastre.

Să recomandă tuturor institutelor preparan-
diale și teologice, preoților, învățătorilor și
cantorilor bisericești.

Compactare de model!

Cea mai mare fabrică de ceasuri de turn din Ungaria aranjată cu putere de aburi.

BODICS SÁNDOR,

turnătorie de clopote și ceasornice de turn
BAJA (BACICA).

Recomandă îndeosebi cele mai perfecte

! CEASURI DE TURN !

pentru biserici, primării, castele, școli și fabrici, cari cu construcție perfectă și nouă de tot și în prelucrare solidă. — Afară de aceia atrage luarea aminte a onorațiilor preoți și a onoratele comitei bisericești asupra

MAREI TURNATORII DE CLOPOTE.

Pregătește clopote în toate mărimile după acorduri recerute. Se reînnoiesc și repară clopote vechi; afară de aceasta se repară ciasurile de turn pe lângă chezășie. — Onoratele comitete și plebanile precum și curatorii primesc avantajul de a plăti în rate. Servesc, la dorință, cu buget, gratis.

Zintl János

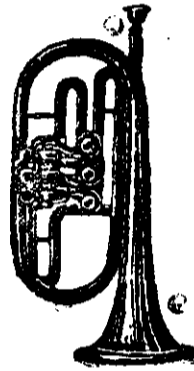
== atelier de pictură de sticlă ==
BUDAPESTA IV. Ülői ut 79

Imi iau îndrăzneala a atrage atențiunea on. public asupra atelierului meu de pictură de sticlă. Ca specialist fac giamuri de biserici, pictură de lux - - pe sticlă pentru saloane, verande și sufragerii. - -

Mai departe plumbuit de artă, gravuri pe sticlă și rame de aramă precum și alte obiecte în bransa aceasta.

Carl Raab

Cel mai mare magazin cu aparat de muzică din comit.
Bácsbodrog. Zombor, str. Zrinyi.
Ujvidék, str. Duna 5 (lângă Promenadă).

Aparate fabricate proprii și anume: vicare, celo mari, mici, trimiti, flaute, clarinete, tobe mari și mici, baș-tambure de rangul întâi, harfă de forma ferej, — le recomand cu toată căldura. Harmonice, gramofone, fonograme și alte asemenea aparate, atât cu corzi de piele cât și de oțel din țară cât și străinătate în cel mai mare asortiment.

Drege orice aparat muzical, specialiști are la dispoziție.

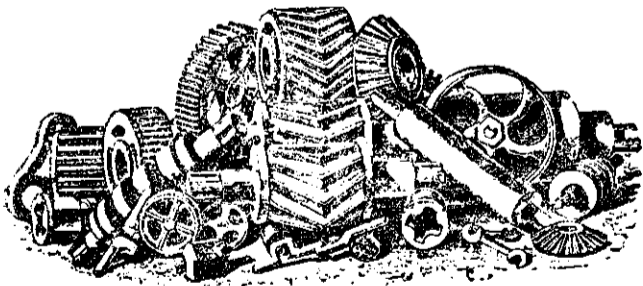
☛ Catalogul prețurilor trimis ori cui gratis și franco. ☛

Atrag mai ales atențiunea on. public asupra atelierului meu de reparaturi special și cu puteri excelente de lucru, unde se repară tot felul de instrumente în mod special și sub supravegherea mea personală pe lângă probă și garanție.

Se află de vindut în deposit:

2 cazanuri de fert cu țiavă (45□ suprafața de temperatură. 1 mașină de aburi (25 HP) 2 mașini de tăiat paie. 2 mașină de treerat Sirok. 1 mașină pentru funii de paie. 1 pompă centrifugală. 2 pompe cu canat. 4 pompe de fringhii. 1 pompe stabilă de vin. 1 pompă de perete de mână cu forțe motorică și cu mâna. 3 motoare electrice cu 10, 3 1/2 și 1 1/2 HP. 1 sfăr-mător de cucuruz (porumb). 2 mașini cu perie arcuită pentru

cernut, Bartzer patent. 1 cântar de animale (1500 kg. forță de greutate). 1 mașină pentru astupuse. 1 rășniță de mână. 1 mașină pentru lucrări de lemn. 2 mașini de sfredelit zidul. 2 rezervoare conținut 20—25 Hctl. 1 mașină de mână pentru iarbă. 1 pompă de foc nouă pentru edificii de țară.

Mai de aproape la dl:

Bartzer István

Temesvár

ELISABETSTADT. Emausgasse Nr. 2.

Grosz Nagy Ferencz,

farma- : : farmacia : :
ciat : : **Debreczen** «Arany egyszarvu»

Hajdusági
Bajuszpedrő.

Védjegy.

MUSTAȚA E FRUMOASĂ
dacă întrebuințezi

POMADA HAJDUSAG

cea mai bună pentru creșterea și potrivirea mustețelor, pregătită din materile neunsuroasă. Efectul se vede foarte iute și cu siguranță. Scutit prin lege. Un borcan 30 fil. Prin postă se trimis numai 3 borcane cu 2-15 Cor. Cu rambursă gratuit.

MEDICAMENT
PENTRU VOPSIREA PĂRULUI

în culori blond, brunet sau negru. Efect la moment. O singură vopsire e de ajuns, ca părul sau mustața o lună să aibă culoarea ce o dorește. Nu înăsprește părul. O sticlă cu medicament pentru ori și ce culoare 4 cor.